

**Załącznik do Uchwały nr 272/2021
Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
z dnia 17 listopada 2021 r.**

Pełna nazwa studiów podyplomowych: **WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA I WSPARCIE RODZINY**

Studia podyplomowe kwalifikacyjne spełniające wymogi rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

Czas trwania studiów: 4 semestry

Łączna liczba godzin: 1085

Liczba słuchaczy: 50 (1 gr. wykładowa, 2 gr. ćwiczeniowe)

Program studiów podyplomowych w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny uwzględnia *standardy w zakresie organizacji wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny*- opracowane na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki przez Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Zatwierdzony i zaproponowany do realizacji przez MEiN Program studiów stanowi załącznik nr 1, opracowany został w ramach projektu realizowanego przez APS na zlecenie MEiN nr umowy: MEiN/2021/DWKI/80.

Program studiów realizowanych na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki i finansowanych ze środków MEiN w ramach odrębnej umowy

Spis treści

I.Charakterystyka programu studiów	5
II. Ramowe efekty uczenia się	19
III. Ramowy program studiów podyplomowych	30
IV. Plan studiów podyplomowych (zestawienie godzin i ECTS)	33
V. Program kształcenia	39
Kształcenie kierunkowe (C.)	39
5.1. Moduł: Przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	39
Efekty uczenia się	39
Treści programowe	40
5.2. Moduł: Dydaktyka specjalna	40
Efekty uczenia się	40
Treści programowe	41
5.3. Moduł: Diagnostyka w pedagogice specjalnej	41
Efekty uczenia się	41
Treści programowe	42
5.4. Moduł: Praktyka zawodowa w placówkach edukacyjnych z dziećmi ze SPE	42
Efekty uczenia się	43
5.5. Moduł: Model wczesnego wspomaganie rozwoju - założenia, zasady i organizacja	43
Efekty uczenia się	43
Treści programowe	45
5.6. Moduł: Wsparcie rodziny	46
Efekty uczenia się	46

Treści programowe	48
5.7. Moduł: Biomedyczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	49
Efekty uczenia się	49
Treści programowe	50
5.8. Moduł: Psychospołeczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej.....	51
Efekty uczenia się	51
Treści programowe	53
5.9. Moduł: Podstawy rehabilitacji dziecka z zaburzonym rozwojem psychoruchowym i wspieranie jego rodziny	54
Efekty uczenia się	54
Treści programowe	55
5.10. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową i wspieranie jego rodziny	55
Efekty uczenia się	56
Treści programowe	57
5.11. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzrokową i wspieranie jego rodziny	58
Efekty uczenia się	58
Treści programowe	59
5.12. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z zaburzeniami neurorozwojowymi i wspieranie jego rodziny	60
Efekty uczenia się	60
Treści programowe	61
5.13. Moduł: Ocena możliwości i potrzeb dziecka	63
Efekty uczenia się	63

Treści programowe	64
5.14. Moduł: Wsparcie środowiskowe w WWR.....	65
Efekty uczenia się.....	65
Treści programowe	67
5.15. Moduł: Planowanie procesu WWR	68
Efekty uczenia się.....	68
Treści programowe	69
Praktyki zawodowe (E.3.WW).....	70
5.16. Moduł: Praktyki zawodowe.....	70
Moduł: Praktyka w podmiotach realizujących wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny	70
Efekty uczenia się.....	70
Praktyka zawodowa: indywidualna praca środowiskowa z dzieckiem i rodziną (studium dziecka i rodziny).....	72
Efekty uczenia się.....	72

I. Charakterystyka programu studiów

Nazwa kierunku studiów	Pedagogika specjalna
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji	Poziom 6,7 albo 8 PRK
Poziom studiów	PODYPLOMOWE
Profil	ogólnoakademicki
Specjalność	WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA I WSPARCIE RODZINY
Forma/formy studiów	Studia podyplomowe kwalifikacyjne Uzyskanie kwalifikacji w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, spełniających wymogi rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela
Liczba semestrów	4
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	90
Łączna liczba godzin zajęć	825 godz. zajęć dydaktycznych, 240 godz. praktyk Razem: 1065
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	Realizacja programu nauczania, w tym założonych efektów kształcenia, podlega pomiarowi w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Pomiar wiedzy studenta jest dokonywany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - ustnego egzaminu końcowego; - wyników egzaminów pisemnych różnych typów: testowych, rekonstruujących wiedzę oraz erudycyjno-problemowych; - oceny pisemnych prac przygotowanych na zajęcia i w ramach zaliczenia przedmiotu; - zaliczeń, referatów bądź dyskusji prowadzonych podczas zajęć; - oceny opracowanych koncepcji i realizacji projektów badawczych, - oceny opracowanych koncepcji i realizacji projektów praktycznych. Pomiar umiejętności i kompetencji społecznych studenta jest

	<p>dokonywany na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceny pracy końcowej; - oceny pisemnego egzaminu końcowego; - wyników różnego typu egzaminów pisemnych: testowych, rekonstruujących wiedzę oraz erudycyjno-problemowych; - oceny pisemnych prac przygotowanych na zajęcia i w ramach zaliczenia przedmiotu, - oceny wypowiedzi ustnych w formie egzaminów, zaliczeń; - oceny opracowanych koncepcji i realizacji projektów badawczych; - oceny opracowanych koncepcji i realizacji projektów praktycznych. - oceny uczestnictwa w praktykach pedagogicznych i związanych z nimi działań; - oceny realizacji innych projektów i działań pedagogicznych związanych z programem studiów, podejmowanych w uczelni i jej społecznym otoczeniu.
Sposoby oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	Kryteria oceny pracy ustalane przez prowadzącego zajęcia i/lub skale punktowe z przedziałami odpowiadającymi skali ocen przyjętej w APS (3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0).
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	
Dziedziny nauki/sztuki i dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia	<p>Dziedzina nauk - nauki społeczne, dziedzina nauk medycznych</p> <p>Dyscyplina naukowa – pedagogika, psychologia, nauki medyczne</p>
Wymiar praktyk zawodowych	240 godzin
Zasady i forma odbywania praktyk zawodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praktyka zawodowa: indywidualna praca środowiskowa z dzieckiem i rodziną (studium dziecka i rodziny) 2. Praktyka zawodowa w zespołach WWR 3. Praktyka zawodowa w placówkach edukacyjnych z dziećmi ze SPE
Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ra-	18

mach praktyk zawodowych	
Procentowy udział punktów ECTS (w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów), którą student musi uzyskać w ramach zajęć: związanych z prowadzoną na uczelni działalnością naukową	
Ogólne cele kształcenia, uzyskiwane kwalifikacje, podstawy prawne kwalifikacji oraz możliwości zatrudnienia absolwentów studiów	<p>Cel kształcenia: Przygotowanie kadr do pracy zgodnie z opracowanym Nowym modelem WWR jest szczególnie istotne dla pracowników placówek systemu oświaty, które będą pełnić funkcje koordynacyjne i wspierające zespoły WWR działające na terenie powiatu, tj. publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i wiodące ośrodki koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńcze.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykorzystania istniejących zasobów kadrowych systemu oświaty, gdyż słuchaczkami i słuchaczami tych studiów będą nauczyciele, którzy mają już doświadczenie w pracy z dzieckiem, a studia podyplomowe umożliwią im nabycie nowych kompetencji niezbędnych do realizacji zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w modelu skoncentrowanym na rodzinie, w naturalnym środowisku dziecka, 2) rozwoju zawodowego pracującym nauczycielom, co wpisuje się w koncepcję uczenia się przez całe życie, 3) uzupełnienia wiedzy i umiejętności przez osoby posiadające przygotowanie do pracy zgodnie z kwalifikacjami uzyskanymi w toku studiów np. fizjoterapeuta, psycholog, pedagog specjalny, logopeda, a nie posiadające przygotowania do pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością i jego rodziną. <p>Kwalifikacje</p> <p>Nabycie kompetencji i kwalifikacji w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka wg modelu skoncentrowanego na rodzinie, w naturalnym środowisku dziecka.</p> <p>Podstawy prawne kwalifikacji</p>

	<ol style="list-style-type: none">1) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 890).2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. z 2020 r. poz. 1289).3) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz.U. 2017 poz. 1635).4) Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Prowadzenie terapii środowiskowej dzieci i młodzieży” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (M.P. poz. 1279).5) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (Dz. U. poz. 1412).6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).7) Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2021 r. poz. 75 i 952).8) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329) oraz Uchwały nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”(M.P. poz. 1250).9) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. poz. 1285).10) Warunki kontraktowania świadczeń medycznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie rehabilitacji medycznej dzieci z zaburzonym rozwojem psy-
--	---

	<p>choruchowym, w tym dotyczącej koordynowanej opieki nad dzieckiem, koordynowanej opieki nad osobami z autyzmem oraz świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży w ramach poziomów referencyjnych.</p> <p><i>Absolwent posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne do pełnienia roli specjalisty wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny we wszystkich rodzajach placówek zajmujących się udzielaniem pomocy dzieciom z zaburzeniami neuro-rozwojowymi, sensorycznymi, emocjonalnymi, behawioralnymi lub nieprawidłowo kształtującą się osobowością i ich rodzinom</i></p> <p>Kwalifikacje do pracy w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w placówkach:</p> <p><i>na stanowisku zgodnym z podstawowym wykształceniem kierunkowym uzyskanym w ramach studiów wyższych, specjalisty w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) Instytucji Koordynującej WWR (placówki systemu oświaty, które zgodnie z projektowanymi zmianami będą koordynować wsparcie w ramach nowego modelu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w zakresie wsparcia informacyjnego, terapeutycznego i środowiskowego),</i> <i>2) zespołach WWR w jednostkach systemu oświaty realizujących wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny (obecne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze),</i> <i>3) Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą</i>
Sylwetka absolwenta	<p>Absolwent posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne do pełnienia roli specjalisty w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju, koordynatora WWR .</p> <p>Rola specjalisty wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny odwołuje się do nowego modelu wczesnego wspomaganie rozwoju skoncentrowanego na rodzinie i środowisku dziecka i polega na:</p>

- uczestniczeniu we wczesnym rozpoznawaniu i rozwiązywaniu problemów rozwoju dziecka od urodzenia do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego i jego rodziny w ramach pracy transdyscyplinarnego zespołu;
- wspieraniu rozwoju i ogólnego dobrostanu dzieci;
- ścisłej współpracy z rodziną i środowiskiem wychowawczym we wspomaganiu rozwoju dziecka;
- wzmacnianiu udziału rodziny i jej upelnomocnienie na wszystkich etapach procesu wsparcia skoncentrowanego na rodzinie;
- koordynacji opieki, rehabilitacji, wsparcia oraz dostępu do podmiotów będących w sieci wsparcia WWR;
- optymalizowaniu włączenia do lokalnej społeczności, transdyscyplinarnej pracy zespołowej prowadzonej w naturalnych kontekstach środowiska.

Zadaniem specjalisty WWR w Nowym Modelu WWR jest:

- prowadzenie działań profilaktycznych i mających na celu wspomaganie prawidłowego rozwoju dziecka;
- współudział w procesie diagnostyczno-terapeutycznym zaburzeń rozwojowych dziecka poprzez uczestnictwo w planowaniu i realizacji wspomagania w rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w wymiarze indywidualnym i społecznym, prowadzenie stałej oceny jego postępów oraz wybór adekwatnych oddziaływań medycznych i psychospołecznych;
- prowadzenie konsultacji rodzinnych i instytucjonalno-rodzinnych dotyczących problemów i zasobów dziecka i rodziny;
- prowadzenie edukacji rodziców i opiekunów dzieci w instytucjach opieki nad dziećmi do lat 3 i nauczycieli wychowania przedszkolnego rozwijającej ich umiejętności dobrego kontaktu z dzieckiem i mających na celu umacnianie więzi emocjonalnej i wprowadzanie w normy społeczne;
- wspieranie rodziny i środowiska wychowawczego we wspomaganiu rozwoju dziecka;
- prowadzenie wsparcia środowiskowego dotyczącego dziecka, jego rodziny oraz szerzej rozumianej społeczności lokalnej;
- integracja i koordynacja dostępności oddziaływań różnych placówek i specjalistów;
- zapewnienie dostępu do informacji o świadczeniach ofe-

	<p>rowanych przez system ochrony zdrowia, edukacji i pomocy społecznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – angażowanie innych, budowanie partnerstwa na rzecz włączenia społecznego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i rodzin, działanie na rzecz praw dziecka i rodziny; – doskonalenie zawodowe - nieustannie zdobywanie wiedzy i rozwijanie własnych umiejętności w pracy z dzieckiem i rodziną zgodnie z założeniami nowego modelu WWR; – dostarczanie wysokiej jakości wsparcia dziecku i rodzinie zgodnie z rekomendowanymi praktykami, opartymi na dowodach naukowych. <p>Zakres wiedzy, umiejętności i postaw absolwenta- specjalisty WWR</p> <p>Oczekiwany zakres wiedzy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna modele i standardy wczesnej interwencji/wczesnego wspomaganie rozwoju i pracy z rodziną wykorzystywane w różnych krajach świata; – zna założenia nowego <i>Modelu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w Polsce</i> oraz standardy organizacji systemu WWR; – zna założenia modelu wsparcia skoncentrowanego na rodzinie oraz modelu biopsychospołecznego niepełnosprawności; – zna uwarunkowania funkcjonowania rodziny małego dziecka (jako środowiska wychowawczego), jej zadania i znaczenie, posiada wiedzę na temat mechanizmów transmisji oddziaływań rodzicielskich na proces wspomaganie rozwoju dziecka oraz na podejmowane działania wewnątrz rodziny i w środowisku pozarodzinnym; – zna zasady organizacji sprzyjające realizacji społecznego modelu WWR, uwzględniającego potrzeby dziecka, jego rodziny oraz uwarunkowania środowiska fizycznego i społecznego; – zna metodykę planowania i realizacji wsparcia rodziny; – zna założenia modelu oceny funkcjonalnej dziecka i jego środowiska z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i
--	--

	<p>Zdrowia (ICF), Międzynarodowej Klasyfikację Chorób i Programów Zdrowotnych wersja 11 (ICD-11);</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna biomedyczne podstawy rozwoju dziecka i uwarunkowań zaburzeń rozwojowych, z zakresu struktur i funkcji ciała oraz aktywności; – zna psychologiczno-pedagogiczne podstawy rozwoju dziecka oraz ma wiedzę na temat mechanizmów rozwojowych – zna metodykę wspomagania rozwoju dziecka o prawidłowym oraz zakłóconym rozwoju psychoruchowym, sensorycznym, emocjonalno-społecznym i komunikacji; – zna psychospołeczne aspekty wspomagania rozwoju dziecka – uwarunkowań osobowościowych i środowiskowych, które dotyczą: <ol style="list-style-type: none"> a) zadań i zasobów międzysektorowego systemu wsparcia dziecka i rodziny w społeczności lokalnej - zdrowia, edukacji, pomocy społecznej, b) ról i zasad współpracy w zespole transdyscyplinarnym, c) podstawowych praw dziecka i rodziny oraz osób z niepełnosprawnością, d) zasad i norm etycznych, posługiwania się zasadami i normami etycznymi w podejmowanych działaniach zawodowych, dostrzegania i analizy dylematów etycznych; przewidywania skutków konkretnych działań wspierających rodzinę, rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych wobec dziecka, e) zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w jednostkach systemu oświaty, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej w tym zakresie, a także zasad udzielania pierwszej pomocy. <p>Oczekiwany zakres umiejętności absolwenta. specjalisty WWR - potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nawiązywać kontakt z dzieckiem, jego rodziną i środowiskiem; – prowadzić działania profilaktyczne mające na celu wspomaganie prawidłowego rozwoju dziecka oraz profilaktykę zaburzeń rozwojowych u małego dziecka; – udzielać wsparcia terapeutycznego, ukierunkowanego
--	---

	<p>na realizację indywidualnego planu wczesnego wspomaganie rozwoju i wsparcia rodziny (IPWWR) oraz wsparcia środowiskowego – poprzez włączenie i zintegrowanie bliższych i dalszych środowisk, których dziecko i rodzina stanowią część, w tym środowiska rodzinnego, instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, jednostek systemu oświaty, instytucji wsparcia społecznego, podmiotów leczniczych, organizacji pozarządowych i innych;</p> <ul style="list-style-type: none">– dokonać wczesnego rozpoznania, eliminowania lub minimalizowania zaburzeń rozwojowych u dzieci, które mogą skutkować w przyszłości wystąpieniem niepełnosprawności lub poważnymi ograniczeniami w funkcjonowaniu dziecka oraz jego rodziny poprzez podjęcie i realizację kompleksowych, skoordynowanych działań diagnostyczno-terapeutycznych;– przeprowadzić wielospecjalistyczną, kompleksową ocenę funkcjonalną dziecka i jego środowiska, uwzględniając założenia i kryteria ICF, w tym dokonać kompleksowej oceny potrzeb i zasobów dziecka i rodziny objętej wsparciem, zaplanować i realizować indywidualny plan wczesnego wspomaganie rozwoju i wsparcia rodziny (dalej: IPWWR);– analizować związki rodziny i społeczności, w której funkcjonuje rodzina, ocenić sytuację rodzinną oraz identyfikować zasoby posiadane przez rodzinę niezbędne do jej funkcjonowania;– rozwijać i wzmacniać potencjał rodzin w zakresie umiejętności i możliwości wspierania rozwoju dzieci w codziennych rutynowych sytuacjach, rozwiązywać podstawowe problemy związane z sytuacją dziecka i rodziny, umacniać więź emocjonalną i wprowadzać normy społeczne;– wspierać i wspomagać rodziny oraz środowisko opiekuńczo-wychowawcze, w którym przebywa dziecko w wychowaniu i rehabilitacji małego dziecka;– współdziałać w ramach transdyscyplinarnego zespołu WWR, który wspólnie planuje i wdraża program wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny i jej otoczenia, w koordynacji z innymi podmiotami;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzić zajęcia w grupach zróżnicowanych, realizować zajęcia w sposób zindywidualizowany, oparte na wynikach rzetelnej i kompleksowej oceny funkcjonalnej dziecka i środowiska, na jasno zdefiniowanych zasadach, sprawdzonych praktykach, strategiach terapeutycznych, dostępnej wiedzy, zgodnie z obowiązującym prawem; – udzielać wsparcia informacyjnego dla rodziców/opiekunów i osób z otoczenia dziecka w zakresie możliwości i form uzyskania wsparcia w miejscu zamieszkania; – integrować i koordynować dostępność oddziaływań różnych placówek, instytucji wsparcia i specjalistów, współpracować z innymi podmiotami będącymi w sieci wsparcia WWR, jak i poza nią; – organizować pracę zespołu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny (dalej jako „zespół WWR”). <p>Oczekiwany od absolwenta (specjalisty WWR) zakres postaw obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – koncentrację i otwartość na potrzeby każdej rodziny i każdego dziecka, niezależnie od charakteru i stopnia zaburzeń jego rozwoju oraz sytuacji, w jakiej znajduje się rodzina; – położenie akcentu na kształtowanie postaw zespołu realizującego społeczny model WWR uwzględniający nie tylko jego kompetencje odnośnie pracy z dzieckiem, ale również skoncentrowanie na pracy zespołowej z rodziną i dzieckiem w naturalnym środowisku; – budowanie relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wczesnego wspomaganie rozwoju, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka oraz włączanie ich w działania sprzyjające efektywności wsparcia; – pracę w zespole, pełnienie w nim różnych ról oraz współpracę z nauczycielami, pedagogami, specjalistami z różnych sektorów, rodzicami lub opiekunami dzieci i innymi członkami społeczności lokalnej, szczególnie na etapie przejścia dziecka do edukacji szkolnej;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – porozumiewanie się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowe rozwiązywanie konfliktów oraz tworzenie dobrej atmosfery dla komunikacji w zespole WWR, w placówce i poza nią; – przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań w środowisku społecznym, gotowość do podejmowania wyzwań zawodowych, wytrwałość w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań wynikających z roli specjalisty wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka; – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dziecka zagrożonego niepełnosprawnością lub z niepełnosprawnością i jego rodziny w społeczności lokalnej; – promowanie włączenia społecznego oraz wszelkich działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, – podejmowanie decyzji związanych z dostosowaniem organizacji wychowania przedszkolnego w edukacji włączającej; – posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierowanie się szacunkiem dla każdego człowieka. <p>Oczekiwany zakres wiedzy, umiejętności i postaw umożliwiający w sposób pełny współdziałać w transdyscyplinarnym zespole WWR w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenie potrzeb i zasobów indywidualnych i społecznych potencjału rozwojowego dziecka, rodziny i ich środowiska; – rozumieniu sytuacji zdrowotnej, psychologicznej, edukacyjnej, społeczno-prawnej dziecka i rodziny wymagającej wsparcia w ramach WWR; – opracowaniu IPWWR, wyborze adekwatnych oddziaływań psychologiczno-pedagogicznych, społecznych, w ramach wsparcia terapeutycznego i środowiskowego z uwzględnieniem wskazań i zaleceń medycznych; – współdziałaniu w realizacji wyznaczonych celów WWR w odniesieniu do konkretnego dziecka, rodziny i jego środowiska; – monitorowaniu i ewaluacji IPWWR;
--	--

- promowaniu zdrowia psychicznego, prozdrowotnych stylów i zachowań życiowych, oraz życzliwych postaw względem dziecka i jego rodziny w ich środowisku i wspólnocie lokalnej;
- koncentracji i otwartości zespołu WWR na potrzeby każdej rodziny i każdego dziecka, niezależnie od charakteru i stopnia zaburzeń jego rozwoju;
- położeniu akcentu na kształtowanie postaw zespołu realizującego społeczny model WWR uwzględniający nie tylko jego kompetencje odnośnie pracy z dzieckiem, ale również skoncentrowanie na pracy zespołowej z rodziną i dzieckiem w jego naturalnym środowisku.

Specjalista wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w swojej pracy:

- wykorzystuje specjalistyczną wiedzę dotyczącą wieloprofilowego rozwoju dziecka (fizycznego i psychicznego);
- wykorzystuje wiedzę z zakresu uwarunkowań zaburzeń rozwoju (znajomość objawów, kryteriów diagnostycznych), mechanizmów rozwoju, form i metod wspomaganie rozwoju małego dziecka oraz prowadzenia oddziaływań profilaktycznych;
- zbiera informacje na temat zasobów dziecka jego środowiska rodzinnego i pozarodzinnego i barier, warunkujących rozwój dziecka, czynników osobowych i środowiskowych, analizuje dostępną dokumentację dziecka i rodziny (rozpoznanie kliniczne, oceny rozwoju, opinie psychologiczno-pedagogiczne i środowiskowe) oraz wykorzystuje obserwację, rozmowę, wywiad w naturalnym środowisku dziecka w bezpośrednim kontakcie z dzieckiem i jego rodziną;
- na podstawie zebranych informacji dokonuje konceptualizacji problemów, barier oraz zasobów rozwojowych dziecka i rodziny,
- planuje odpowiednio dobrane, indywidualizowane wsparcie terapeutyczne i środowiskowe, mające na celu odpowiednio usunięcie barier oraz poprawę funkcjonowania dziecka z uwzględnieniem jego po-

	<p>tencjału, zasobów i zdolności oraz zasobów środowiska rodzinnego, w tym codzienne rutynowe czynności, oraz dostępnych zasobów środowiska pozarodzinnego np. specjalistów i placówki znajdujące się w najbliższej miejsca zamieszkania rodziny;</p> <ul style="list-style-type: none"> – monitoruje dostępność WWR, wsparcia, postępy rozwojowe dziecka, ocenę efektywności realizowanego wsparcia wobec dziecka i rodziny, włączenie społeczne; – współdziała w ramach transdyscyplinarnego zespołu WWR, który wspólnie planuje i wdraża IPWWR oraz jego środowiska; – w ramach pracy zespołu WWR, specjalista WWR może pełnić funkcję koordynatora procesu związanego ze wsparciem dziecka i jego rodziny oraz specjalisty wiodącego w realizacji IPWWR; – jest przygotowany do udzielania wsparcia informacyjnego rodzicom, opiekunom i osobom z otoczenia dziecka i jego rodziny na temat możliwości uzyskania wsparcia w zakresie medycznym, edukacyjnym, społecznym i prawnym; – przeprowadza zajęcia profilaktyczne dotyczące zdrowia, integracji i włączenia społecznego skierowane bezpośrednio do dziecka, jego rodziny i środowiska społecznego. <p>Absolwent kształcenia na kierunku pedagogiki specjalnej pedagogiki specjalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> – jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupach zróżnicowanych, indywidualizowania zadań i dostosowywania metod i treści do potrzeb i możliwości dzieci i rodzin. Absolwent posiada stosowną wiedzę i umiejętności prowadzenia badań w zakresie pedagogiki specjalnej – umie projektować ścieżkę własnego rozwoju, potrafi pracować w zespole pełniąc różne role, ma umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych, też kierowniczych – ma wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w
--	--

	<p>podejmowanej działań zawodowych, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; przewiduje skutki konkretnych działań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – jest świadomy istnienia etycznego wymiaru badań naukowych – jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym, wyraża gotowość do podejmowania wyzwań zawodowych, odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela.
1. Wymagane dokumenty	<ul style="list-style-type: none"> • podanie o przyjęcie na wybrane studia podyplomowe wygenerowane z systemu IRK; • Kopia dyplomu i oryginał do wglądu; • 1 podpisana, aktualna fotografia; • Zgodnie z wymogami Ministerstwa Edukacji i Nauki określone w umowie na realizację studiów ze środków MEiN
2. Przewidywana liczba słuchaczy/ limit miejsc	50
3. Symbol nazwy kierunku kształcenia (zgodnie z klasyfikacją ISCED-F 2013)	0188

II. Ramowe efekty uczenia się¹

Ramowe efekty uczenia się (zmodyfikowane, z [propozycją zmian](#)) na podstawie załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 890).

Wczesne wspomaganie rozwoju i wsparcie rodziny

E.1WW. Przygotowanie merytoryczne

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

E.1WW.W1. biomedyczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej:

- biologiczne podstawy rozwoju, anatomie i fizjologię układu nerwowego, podstawy neurologii, neonatologii, audiologii, okulistyki oraz genetyki;
- zagadnienia zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności, w tym sprzężonych;
- [zagadnienia opieki pediatrycznej, zagadnienia opieki pielęgniarki i położnej środowiskowej nad dzieckiem zdrowym i chorym, w tym nad dzieckiem przedwcześnie urodzonym, zagrożonym zaburzeniami rozwoju oraz nad kobietą w ciąży, z ciążą zagrożoną;](#)
- zagadnienia diagnozy pediatrycznej małego dziecka, podstawy fizjoterapii w pracy z małym dzieckiem, a także choroby wieku dziecięcego i choroby przewlekłe u dzieci;
- uwarunkowania zaburzeń neurorozwojowych dzieci; elementy psychiatrii dziecięcej;
- [Międzynarodową Statystyczną Klasyfikację Chorób i Problemów Zdrowotnych \(ICD\);](#)
- [Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia \(ICF\).](#)

E.1WW.W2. Psychospołeczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej:

- [cechy rozwoju dziecka oraz zagrożenia i czynniki ochrony zdrowia dziecka;](#)
- podstawy neuropsychologii; psychologii rozwoju, w tym psychologii prenatalnej;
- etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych;
- psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka;
- czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka;
- [społeczny model wsparcia: poznanie i zrozumienie fundamentalnej roli, jaką rodzina, główni opiekunowie i społeczność lokalna odgrywa w procesie uczenia się i rozwoju małych dzieci;](#)
- zagadnienie niepełnosprawności i zagrożenia niepełnosprawnością;
- [biopsychospołeczny model niepełnosprawności;](#)
- rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzeń neurorozwojowych, [w tym mózgowe](#)

¹ Zgodne z przesłanym przez MEiN programem Studiów

- porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia rozwojowe mowy i języka, [zaburzenia rozwoju psychoruchowego i intelektualnego](#);
- problematykę zaburzeń emocji i zachowania u dzieci, psychohigieny, profilaktyki i wczesnego rozpoznawania zaburzeń rozwoju;
 - zasady opieki i pielęgnacji [wrażliwej](#), wychowującej małe dziecko, psychoedukacji oraz wsparcia [terapeutycznego, środowiskowego i psychospołecznego](#) rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem;
 - zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych;
 - rolę zabawy i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem;
 - rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka;
 - psycholingwistykę rozwojową; zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, wczesnej nauki czytania w normie i patologii, ryzyka dysleksji, w tym jej diagnozy i terapii;
 - rolę wspomaganie rozwoju intelektualnego;
 - metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); podstawy języka migowego;
 - rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganie rozwoju dziecka;
 - zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;
 - [strategie oddziaływań terapeutycznych oparte na rekomendowanych praktykach i dowodach naukowych](#);
 - [znaczenie działań włączających dla jakości życia dziecka i rodziny](#).

E.1WW.W3. podstawy rehabilitacji dziecka i wsparcia rodziny

- podstawy rehabilitacji, zasady rehabilitacji dziecka z zaburzeniami funkcji ruchowych, rehabilitacji i wychowania słuchowego dziecka z [niepełnosprawnością słuchową](#), rehabilitacji i rozwijania umiejętności widzenia dziecka z [niepełnosprawnością wzrokową](#), rehabilitacji i terapii logopedycznej dziecka z zaburzeniami rozwoju mowy i języka, rehabilitacji dziecka z wczesnymi symptomami autystycznego spektrum zaburzeń, [rehabilitacji dziecka zaburzeniami rozwoju psychoruchowego, rozwoju intelektualnego](#);
- metody diagnozy zaburzeń i nieprawidłowości w rozwoju;
- rolę komunikacji prewerbalnej i niewerbalnej we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka;
- [strategie i programy terapeutyczne stosowane we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny oraz wczesnej interwencji terapeutycznej](#).

E.1WW.W4. zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

E.1WW.U1.

- analizować biomedyczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej;
- analizować i interpretować biologiczne podstawy rozwoju;
- analizować anatomię i fizjologię układu nerwowego, podstawy neurologii, audiologii, okulistyki i neonatologii;
- wykorzystywać wiedzę z zakresu podstaw genetyki; określać zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności, w tym sprzężone;
- analizować zakres opieki pediatrycznej nad małym dzieckiem oraz diagnozę pediatryczną małego dziecka, w tym wcześniaka, zagrożonego zaburzeniami rozwoju;
- wykorzystywać podstawy fizjoterapii w pracy z małym dzieckiem; określać wpływ chorób wieku dziecięcego i chorób przewlekłych u dzieci na ich rozwój i realizację WWR.

E.1WW.U2.

- analizować psychospołeczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej, podstawy neuropsychologii, psychologii rozwoju, w tym psychologii prenatalnej;
- określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka;
- określać czynniki i bariery warunkujące rozwój dziecka, jego potencjał oraz zasoby środowiska rodzinnego i pozarodzinnego małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością oraz rodzaje niepełnosprawności u dzieci;
- określać i analizować zaburzenia neurorozwojowe, w tym dziecięce zaburzenia rozwojowe, mózgowie porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; zaburzenia rozwoju psychoruchowego, rozwoju intelektualnego;
- określać i analizować zaburzenia emocji i zachowania u dzieci;
- stosować psychohigienę, profilaktykę i wczesne rozpoznawanie zaburzeń rozwoju;
- planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka;
- planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem;
- planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych;
- wykorzystywać zabawę i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem;
- określać rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka;
- stosować psycholingwistykę rozwojową, kształtować rozwój mowy i języka dziecka;
- określać rolę wspomaganie rozwoju intelektualnego, wczesną naukę czytania w normie i patologii, ryzyko dysleksji, jej diagnozę i terapię;
- planować i stosować strategie i metody oddziaływania terapeutycznego we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, strategii i metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) i podstawy języka migowego;
- określać rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganie rozwoju dziecka;
- analizować organizację opieki i wychowania małego dziecka w Polsce;

- określać organizację, modele i standardy organizacji wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;
- stosować techniki i formy wsparcia środowiskowego dostosowane do zindywidualizowanych potrzeb dziecka i rodziny.

E1WW.U3.

- analizować podstawy rehabilitacji, analizować przebieg rehabilitacji dziecka z zaburzeniami funkcji ruchowych, rehabilitacji i wychowania słuchowego dziecka z niepełnosprawnością słuchową, rehabilitacji i rozwijania umiejętności widzenia dziecka z niepełnosprawnością wzrokową, rehabilitacji i terapii logopedycznej dziecka z zaburzeniami rozwoju mowy i języka, komunikacji, rehabilitacji dziecka z wczesnymi symptomami autystycznego spektrum zaburzeń, rehabilitacji dziecka z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego i intelektualnego;
- stosować metody diagnozy zaburzeń i oceny nieprawidłowości w rozwoju;
- określać rolę komunikacji prewerbalnej i niewerbalnej we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka;
- realizować strategie i programy oddziaływania terapeutycznego oparte na rekomendowanych praktykach i dowodach naukowych stosowane we wczesnym wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji;
- współpracować w zespole WWR z innymi specjalistami z różnych obszarów jakości życia rodziny;
- stosować wiedzę z zakresu prawa dotyczącego dziecka oraz form wsparcia dla rodzin.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

E.1WW.K1. autorefleksji nad rozwojem zawodowym;

E.1WW.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy sytuacji dziecka i rodziny oraz podejmowania skutecznych działań wspomagających rozwój dziecka i podnoszących jakość życia rodziny.

E.2WW. Przygotowanie dydaktyczno-metodyczne

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

E.2WW.W1.

- profil funkcjonalny dziecka, ocenę funkcjonalną rozwoju dziecka i zasobów rodziny i środowiska;
- zasady postępowania diagnostycznego względem dziecka i rodziny oraz zasobów i jakości środowiska;
- Model ICF – Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia; techniki i narzędzia funkcjonalnej oceny sprawności percepcyjno-motorycznych i poznawczych dziecka małego oraz w wieku przedszkolnym; techniki i narzędzia oceny funkcjonalnej rozwoju emocjonalnego, społecznego i komunikacji dziecka małego oraz w wieku przedszkolnym;
- projektowanie kompleksowego wsparcia terapeutycznego dziecka, jego rodziny lub opiekunów, programów i oddziaływań wspomagających i ich ewaluacji, metodykę

wieloprofilowego usprawniania i organizacji współpracy w zespole **transdyscyplinarnym**;

- **zasady i metody rozpoznawania potrzeb i zasobów rodziny, zasady tworzenia ekomapy**;
- **rolę warsztatu pracy specjalisty wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka**;
- **metodykę Wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny (rehabilitacji wieloprofilowego usprawniania dziecka, wsparcie rodziny) opartą na rekomendowanych strategiach i dowodach naukowych**;
- **metodykę treningu interakcji między małym dzieckiem i rodzicami lub opiekunami; metodykę wczesnej edukacji.**

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

E.2WW.U1.

- **planować, przeprowadzać i analizować diagnozę funkcjonalną we wczesnym wspomaganie rozwoju**;
- **planować, realizować i interpretować wielospecjalistyczną ocenę funkcjonalną rozwoju dziecka, w odniesieniu do klasyfikacji ICF, wiedzy o rozwoju dziecka, uwzględniającą rozpoznanie kliniczne lub zaburzenia ograniczenia i bariery w rozwoju dziecka, jego potencjał rozwojowy, zasoby środowiska**;
- **projektować kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i jego rodziny**;
- **planować, realizować i ewaluować programy oddziaływań wspomagających i środowiskowych**;
- **realizować metodykę wczesnego wspomaganie rozwoju, wieloprofilowego usprawniania dziecka i organizacji współpracy w zespole transdyscyplinarnym z zastosowaniem strategii oddziaływań terapeutycznych opartych na rekomendowanych praktykach i dowodach naukowych**;
- **określać rolę warsztatu pracy specjalisty wczesnego wspomaganie rozwoju**;
- **planować i realizować metodykę treningu interakcji między małym dzieckiem i jego rodzicami lub opiekunami**;
- **planować i realizować metodykę wczesnej edukacji**;
- **powiązać treści teoretyczne i praktyczne z sytuacjami życia codziennego na podstawie zdobytej wiedzy.**

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

E.2WW.K1. **okazywania empatii i szacunku dzieciom potrzebującym wsparcia i pomocy; okazywania zrozumienia i szacunku rodzinie dziecka**;

E.2WW.K2. **profesjonalnego rozwiązywania problemów interpersonalnych, konfliktów w grupie rówieśniczej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu**;

E.2WW.K3. **samodzielnego pogłębiania wiedzy dotyczącej wspomaganie rozwoju dziecka, wsparcia rodziny oraz organizacji i ewaluacji systemu wsparcia WWR w środowisku**;

- E.2WW.K4. współpracy z nauczycielami i specjalistami WWR oraz rodziną dziecka i jego środowiskiem w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy;E.2WW.K5. utrzymywania postawy krytycznej i refleksyjnej;
- E.2WW.K5. utrzymywania postawy krytycznej i refleksyjnej;
- E.2WW.K6. działania zgodnie z etyką w obronie praw dzieci i rodziny.

E.3WW. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- E.3WW.W1. zadania charakterystyczne dla instytucji realizujących wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny stanowiące sieć wsparcia WWR;
- E.3WW.W2. organizację, statut i plan pracy instytucji realizujących wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny stanowiące sieć wsparcia WWR;
- E.3WW.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w instytucjach i podmiotach realizujących wczesne wspomaganie rozwoju i wsparcie rodziny oraz w pracy środowiskowej; będących w sieci podmiotów WWR;
- E.3WW.W4. wpływ czynników rozwoju dziecka, jego potencjału, zasobów rodziny oraz warunków środowiska społecznego na podejmowane działania w ramach WWR;
- E.3WW.W5. kluczową rolę rodziny dziecka i społeczności lokalnej w procesie uczenia się i rozwoju małych dzieci.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- E.3WW.U1. określić cele i korzyści z prowadzonych różnych form obserwacji, odpowiednio do wieku dziecka, typu zajęć, wyciągać wnioski z obserwacji pracy nauczycieli, specjalistów, ich interakcji z dziećmi i rodzinami oraz sposobu, w jaki planują i przeprowadzają zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, w tym dydaktyczne, opiekuńczo-wychowawcze, terapeutyczne; informacyjne, wspierające;
- E.3WW.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych, terapeutycznych i środowiskowych;
- E.3WW.U3. zaplanować i przeprowadzić zajęcia pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- E.3WW.U4. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk;
- E.3WW.U5. dokonać opisu przypadku (w postaci zanonimizowanej), który zawiera istotne informacje dotyczące dziecka oraz opisu głównego problemu rodziny dotyczącego funkcjonowania w różnych obszarach życia; omówić

przeprowadzoną przez siebie rozmowę z dzieckiem i/lub jego rodziną/nauczycielami; zinterpretować diagnozę kliniczną lub funkcjonalną (przygotowaną przez siebie lub otrzymaną od innych specjalistów); wyciągać wnioski z zebranych informacji dotyczących zasobów dziecka, jego rodziny i otoczenia; przedstawić propozycje pomocy wraz ze wskazaniem możliwych działań innych specjalistów; przedstawić plan i opis udzielanej przez siebie pomocy lub możliwej do otrzymania w danym systemie/środowisku; przedstawić wnioski i ewaluację/omówienie/ocenę podjętych działań wykonywanych osobiście oraz przez innych specjalistów, którzy byli zaangażowani we wsparcie dziecka;

- E.3WW.U6. powiązać opanowane treści teoretyczne i praktyczne z rutynowymi czynnościami życia codziennego w środowisku dziecka i rodziny na podstawie wiedzy zdobytej podczas hospitacji, praktyki, seminariów, interwizji i superwizji, z udziałem rodzin objętych WWR oraz specjalistów;
- E.3WW.U7. stosować odpowiednie sposoby kontaktu z dzieckiem, rodziną i jego środowiskiem;
- E.3WW.U8. potrafi docenić rolę pozytywnych relacji i interakcji oraz wsparcia jako podstawy działania;
- E.3WW.U9. skorelować treści własnej specjalizacji z wiedzą z innych obszarów, realizacją wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w sposób odpowiedni i znaczący dla każdego dziecka i rodziny.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- E.3WW.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami, specjalistami WWR, dzieckiem, rodziną i jej środowiskiem społecznym w celu poszerzania swojej wiedzy i warsztatu pracy;
- E.3WW.K2. promowania i optymalizowania włączenia w życie społeczne dziecka i rodziny;
- E.3WW.K3. wzmacniania udziału rodziny w procesie WWR oraz zwiększania jej potencjału na wszystkich etapach rozwoju dziecka;
- E.3WW.K4. okazywania szacunku i wzajemności w relacjach z rodzicami oraz w zespole transdyscyplinarnym.

WSPARCIE ŚRODOWISKOWE I WCZESNA INTERWENCJA, WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA

E.1WW. Przygotowanie merytoryczne

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- E.1WW.W1. medyczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej, biologiczne podstawy rozwoju, anatomie i fizjologie ukladu nerwowego, podstawy neurologii, neonatologii, audiologii i okulistyki oraz genetyki; zagadnienia zaburzen genetycznych i niepełnosprawności, w tym sprężonych, poradnictwa laktacyjnego, diagnozy pediatrycznej małego dziecka, w tym wcześniaka, zagrożonego zaburzeniami rozwoju; posiada wiedzę dotycząca rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży raz zaburzen psychicznych i neurorozwojowych dzieci, podstawy fizjoterapii w pracy z małym dzieckiem; choroby wieku dziecięcego i choroby przewlekłe u dzieci;
- E.1WW.W2. psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej; podstawy neuropsychologii; psychologie rozwoju, w tym prenatalną; etiopatogenezę zaburzen i nieprawidłowości rozwojowych; psychologie kliniczną i psychopatologie małego dziecka; czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka; zagadnienie niepełnosprawności i zagrożenie niepełnosprawnością; rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzen neurorozwojowych, w tym dziecięce zaburzenia rozwojowe w typie afazji, mózgowe porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzen i ADHD; problematykę zaburzen emocji i zachowania u dzieci, psychohigieny, profilaktyki i wczesnego rozpoznawania zaburzen rozwoju; zasady opieki i pielęgnacji wychowującej małego dziecka, psychoedukacji oraz wsparcia psychopedagogicznego rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych; rolę zabawy i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; psycholingwistykę rozwojową; zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, wczesnej nauki czytania w normie i patologii, ryzyka dysleksji, w tym jej diagnozy i terapii; metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganie rozwoju; rolę wspomaganie rozwoju intelektualnego; metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); podstawy języka migowego; rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganie rozwoju dziecka; zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomaganie oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;
- E.1WW.W3. podstawy rehabilitacji; zasady rehabilitacji dziecka z zaburzeniami funkcji ruchowych, rehabilitacji i wychowania słuchowego dziecka z uszkodzonym słuchem, rehabilitacji i rozwijania umiejętności widzenia dziecka z uszkodzonym wzrokiem, rehabilitacji i terapii logopedycznej dziecka z zaburzeniami mowy, rehabilitacji dziecka z wczesnymi symptomami autystycznego spektrum zaburzen; metody diagnozy zaburzen i nieprawidłowości w rozwoju; rolę komunikacji prewerbalnej i niewerbalnej we wczesnym wspomaganie rozwoju; programy terapeutyczne stosowane we wczesnym wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- E.1WW.U1. analizować medyczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej; analizować i interpretować biologiczne podstawy rozwoju; analizować anatomie i fizjologie ukladu nerwowego, podstawy neurologii, audiologii,

okulistyki i neonatologii; wykorzystywać wiedzę z zakresu podstaw genetyki; określać zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności, w tym sprzężone; realizować poradnictwo laktacyjne; interpretować diagnozę pediatryczną małego dziecka, w tym wcześniaka, zagrożonego zaburzeniami rozwoju; wykorzystywać podstawy fizjoterapii w pracy z małym dzieckiem; określać choroby wieku dziecięcego i choroby przewlekłe u dzieci;

- E.1WW.U2. analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej, podstawy neuropsychologii, psychologię rozwoju, w tym prenatalną; określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; określać czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością, rodzaje niepełnosprawności u dzieci; określać i analizować zaburzenia psychiczne i neurorozwojowe, w tym dziecięce zaburzenia rozwojowe w typie afazji, mózgowie porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń i ADHD; określać i analizować zaburzenia emocji i zachowania u dzieci; stosować psychohigienę, profilaktykę i wczesne rozpoznawanie zaburzeń rozwoju; stosować techniki terapii środowiskowej odpowiednie dla rodziny, dzieci i młodzieży; planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka; planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych; wykorzystywać zabawę i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; określać rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; stosować psycholingwistykę rozwojową, kształtować rozwój mowy i języka dziecka;; określać rolę wspomaganie rozwoju intelektualnego, wczesną naukę czytania w normie i patologii, ryzyko dysleksji, jej diagnozę i terapię; planować i stosować metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganie rozwoju, metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC), podstawy języka migowego; określać rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganie rozwoju dziecka; analizować organizację opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; określać organizację, modele i standardy wczesnego wspomaganie oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;
- E1WW.U3. analizować podstawy rehabilitacji, prowadzić terapię środowiskową dzieci i młodzieży; rehabilitację dziecka z zaburzeniami funkcji ruchowych, rehabilitację i wychowanie słuchowe dziecka z uszkodzonym słuchem, rehabilitację i rozwijanie umiejętności widzenia dziecka z uszkodzonym wzrokiem, rehabilitację i terapię logopedyczną dziecka z zaburzeniami mowy, rehabilitację dziecka z wczesnymi symptomami autystycznego spektrum zaburzeń; stosować metody diagnozy zaburzeń i nieprawidłowości w rozwoju; określać rolę komunikacji prewerbalnej i niewerbalnej we wczesnym wspomaganie rozwoju; przygotować plan wsparcia i współpracy z innymi specjalistami z różnych obszarów dotyczących rodziny, dzieci i młodzieży, realizować programy terapeutyczne stosowane we wczesnej interwencji środowiskowej i wczesnym wspomaganie rozwoju, stosować wiedzę z zakresu prawa dotyczącego dziecka oraz form wsparcia dla rodzin, dzieci i młodzieży

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- E.1WW.K1. autorefleksji nad rozwojem zawodowym;

E.1WW.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych.

E.2WW. Przygotowanie dydaktyczno-metodyczne

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

E.2WW.W1. diagnozę funkcjonalną we wczesnej interwencji terapeutycznej i wczesnym wspomaganie rozwoju; wielospecjalistyczną ocenę rozwoju dziecka i sfery jego najbliższego rozwoju; ideę projektowania kompleksowego wsparcia terapeutycznego dziecka, jego rodziny i opiekunów, programów oddziaływań wspomagających i ich ewaluacji; metodykę wieloprofilowego usprawniania i organizacji współpracy w zespole interdyscyplinarnym; rolę warsztatu pracy specjalisty z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju; metodykę edukacji bazalnej, stymulacji i integracji sensorycznej; metodykę treningu interakcji między małym dzieckiem i rodzicami lub opiekunami; metodykę wczesnej edukacji.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

E.2WW.U1. planować, przeprowadzać i analizować diagnozę funkcjonalną we wczesnym wspomaganie rozwoju; planować, realizować i interpretować wielospecjalistyczną ocenę rozwoju dziecka i sfery jego najbliższego rozwoju; projektować kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i jego rodziny; planować realizować i ewaluować programy oddziaływań wspomagających i środowiskowych; planować metodykę wieloprofilowego usprawniania i organizacji współpracy w zespole interdyscyplinarnym; określać rolę warsztatu pracy specjalisty z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju; planować metodykę edukacji bazalnej, stymulacji i integracji sensorycznej; planować i realizować metodykę treningu interakcji między małym dzieckiem i jego rodzicami lub opiekunami; planować i realizować metodykę wczesnej edukacji.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- E.2WW.K1. okazywania empatii dzieciom potrzebującym wsparcia i pomocy;
- E.2WW.K2. profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej;
- E.2WW.K3. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;
- E.2WW.K4. współpracy ze specjalistami diagnostyczno-terapeutycznymi w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

E.3WW. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- E.3WW.W1. zadania charakterystyczne dla instytucji realizujących wczesną interwencję terapeutyczną, wczesne wspomaganie rozwoju oraz wsparcie środowiskowe, w jakim one działają;
- E.3WW.W2. organizację, statut i plan pracy instytucji wspierającej dziecko i rodzinę
- E.3WW.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w instytucjach realizujących wczesne wspomaganie rozwoju i wczesną interwencję oraz w pracy środowiskowej

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- E.3WW.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy specjalistów, ich interakcji z dziećmi i rodzinami oraz sposobu, w jaki planują i przeprowadzają zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze;
- E.3WW.U1 Potrafi dokonać opis przypadku (w postaci zanonimizowanej), który zawiera istotne informacje dotyczące niepełnoletniego dziecka, opis głównego problemu rodziny i pacjenta dot. funkcjonowania w różnych obszarach jego życia; omówienie przeprowadzonego przez siebie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodziną/nauczycielami; diagnozę kliniczną lub funkcjonalną (przygotowane przez siebie lub otrzymaną od innych specjalistów); wnioski z zebranych informacji uwzględniające zasoby dziecka, jego rodziny i otoczenia; propozycje pomocy wraz ze wskazaniem możliwych działań innych specjalistów; plan i opis udzielanej przez siebie pomocy lub możliwej do otrzymania w danym systemie/środowisku; wnioski i ewaluacja/omówienie/ocena podjętych działań wykonywanych osobiście oraz przez innych specjalistów, którzy byli zaangażowani we wsparcie dziecka
- E.3WW.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych, terapeutycznych i środowiskowych;
- E.3WW.U4. zaplanować i przeprowadzić zajęcia pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych; potrafi dokonać
- E.3WW.U5. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie tych praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- E.3WW.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z specjalistami terapeutycznymi w celu poszerzania swojej wiedzy.

III. Ramowy program studiów podyplomowych

Program studiów podyplomowych Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny jest skierowany do:

- nauczycieli, którzy mają już doświadczenie w pracy z dzieckiem, a studia podyplomowe umożliwią im nabycie nowych kompetencji niezbędnych do realizacji zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w modelu skoncentrowanym na rodzinie, w naturalnym środowisku dziecka,
- do osób posiadających przygotowanie do pracy zgodnie z kwalifikacjami uzyskanymi w toku studiów np. fizjoterapeuta, psycholog, pedagog specjalny, logopeda, a nie posiadające przygotowania do pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością i jego rodziną.

Ramowy program studiów podyplomowych oparty jest na modułach tematycznych, integrujących treści teoretyczne i praktyczne odnoszące się do kluczowych aspektów wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, ujętych w nowym modelu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny.

Program studiów podyplomowych uwzględnia:

- połączenie zajęć teoretycznych i praktycznych obejmujących analizę literatury naukowej, zajęć pokazowych, seminariów, wymianę doświadczeń przy udziale specjalistów WWR oraz rodzin objętych wsparciem;
- powiązanie teoretycznych i praktycznych zajęć z doświadczeniem pracy w środowisku dziecka i rodziny oraz monitoring pracy z dzieckiem i rodziną w ramach praktyk zawodowych;
- poznanie i wykorzystanie narzędzi oceny funkcjonalnej dziecka oraz badania zasobów rodziny i środowiska, umiejętności dobierania i stosowania strategii wspomagających rozwój dziecka oraz kompleksowego wsparcia rodziny w środowisku, opartych na rekomendowanych praktykach i dowodach naukowych, na podstawie integracji treści modułów tematycznych;
- promowanie współpracy, pracy zespołowej, umiejętności komunikacji, budowania relacji oraz postawy etycznej i postaw samodoskonalenia zawodowego.

Ramowy program studiów podyplomowych obejmuje łącznie 1065 godzin, w tym:

- a) 180 godzin przeznaczonych na kształcenie kierunkowe (pedagogika specjalna), w tym 60 godz. praktyka zawodowa,
- b) 885 godzin przeznaczonych jest na przygotowanie merytoryczne i przygotowanie dydaktyczno-metodyczne, praktykę zawodową w ramach specjalności wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, w tym 180 godz. praktyki zawodowej.

Ramowy program studiów podyplomowych obejmuje następujące moduły:

Nazwa modułu:	łączy wymiar godzin	Liczba punktów ECTS
C. KSZTAŁCENIE KIERUNKOWE	180	18
C.3 Moduł: Przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	60	6
C.5 Moduł: Dydaktyka specjalna	30	4
C. 6 Moduł: Diagnostyka w pedagogice specjalnej	30	4
C.7 Praktyka zawodowa w placówkach edukacyjnych z dziećmi ze SPE	60	4
E.WW. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	885	72
E.1WW. Przygotowanie merytoryczne	500	40
Moduł: Model wczesnego wspomagania rozwoju - założenia, zasady i organizacja	55	4
Moduł: Wsparcie rodziny w modelu wczesnego wspomagania rozwoju	65	5
Moduł: Biomedyczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	105	9
Moduł: Psychospołeczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej	85	7
Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z zaburzeniami neurorozwojowymi i wspieranie jego rodziny	50	4
Moduł: Podstawy rehabilitacji dziecka z zaburzonym rozwojem psychoruchowym i wspieranie jego rodziny	40	3
Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową i wspieranie jego rodziny	50	4
Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzrokową i wspieranie jego rodziny	50	4
E.2WW. Przygotowanie dydaktyczno-metodyczne	205	18
Moduł: Ocena możliwości i potrzeb dziecka	80	7
Moduł: Wsparcie środowiskowe w WWR	45	4
Moduł: Planowanie procesu WWR	80	7
E.3WW. Praktyki zawodowe	180	14
1. Praktyka zawodowa asystencko-pedagogiczna w zespołach WWR ²	60	4
2. Praktyka zawodowa asystencko-pedagogiczna: indywidualna praca	120	10

² w instytucjach, które zgodnie z projektowanymi zmianami będą koordynować wsparcie w ramach nowego modelu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w zakresie wsparcia terapeutycznego i środowiskowego w systemie oświaty, ochronie zdrowia oraz sektorze pomocy społecznej

środowiskowa z dzieckiem i rodziną (studium dziecka i rodziny)		
PODSUMOWANIE:		
C. KSZTAŁCENIE KIERUNKOWE	180	18
E.WW. WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA	885	72
łącznie liczba godzin	1065	90

IV. Plan studiów podyplomowych (zestawienie godzin i ECTS)

STUDIA PODYPLOMOWE KWALIFIKACYJNE (ZLECENIE MEiN)

WZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA I WSPARCIE RODZINY									
	Pełna nazwa przedmiotu	Kod jednostki	semestr	łączy wymiar godzin	Forma zal.	Liczba punktów ECTS	Forma zajęć i liczba godzin		
							wyk.	ćw.	warsz.
C. Kształcenie kierunkowe									
C.3	Pedagogika specjalna	1002	I	10	ZAL	1	10		
C.3	Przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	1002	I	50	E	5	10	40	
C.5	Dydaktyka specjalna	1002	I	30	E	4	10	20	
C.6	Diagnostyka w pedagogice specjalnej	1002	II	30	ZO	4	10	20	
Razem				120		14	40	80	0
E.1. WWR - PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE									
E.1.1. Moduł: Model wczesnego wspomaganie rozwoju - założenia, zasady i organizacja									
	Model i standardy wczesnego wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji	1002	I	15	ZAL	1	15		
	Trening interpersonalny	1002	I	20	ZAL	1			20
	Monitoring i ewaluacja pracy w zespole (superwizja)	1002	II	15	ZO	1		5	10
	Profil kompetencyjny specjalisty WWR	1002	IV	5	ZAL	1		5	
Razem				55		4	15	10	30

E.1.2. Moduł: Wsparcie rodziny w modelu wczesnego wspomagania rozwoju

	Ocena zasobów rodziny-ekomapa	1002	II	15	ZAL	1	5		10
	Metodyka pracy z rodziną	1002	II	30	ZO	2	5	15	10
	Trening umiejętności wychowawczych	1002	III	15	ZAL	1			15
	Prawne aspekty wsparcia rodziny	1002	IV	5	ZAL	1	5		
	Razem			65		5	15	15	35

E.1.3. Biomedyczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

	Pediatryczna opieka nad Mmałym dzieckiem	1002	I	15	EGZ	1	15		
	Neuropsychologia kliniczna dziecka	1002	I	20	EGZ	2	20		
	Neurologia dziecięca	1002	I	20	EGZ	2	20		
	Genetyczne zespoły zaburzeń	2002	I	10	ZAL	1	10		
	Psychiatria dziecięca	2002	II	20	E	1	20		
	Pierwsza pomoc przedmedyczna pediatryczna	1002	I	10	EGZ	1			10
	Fizjoterapia pediatryczna	1002	II	10	ZAL	1		10	
	Razem			105		9	85	10	10

E.1.4. Moduł: Psychospołeczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej

	Psychospołeczne uwarunkowania rozwoju małego dziecka w procesie uczenia się	1002	I	40	EGZ	2	15	25	
	Psycholingwistyka rozwojowa - kształtowanie mowy i języka dzieci	1002	II	10	ZO	1		10	
	Strategie i techniki w modelu behawioralno-poznawczo-rozwojowym w pracy z małym dzieckiem i jego rodziną	1002	II	10	ZAL	1		10	

	Metodyka wspomagania rozwoju dziecka w codziennych aktywnościach (RBM)	1002	III	10	ZAL	1		5	5
	Zabawa- programy wspomagania rozwoju dziecka małego i w wieku przedszkolnym	1002	IV	15	ZAL	2		10	5
Razem				85		7	15	60	10
E.1.5. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z zaburzeniami neurorozwojowymi i wspieranie jego rodziny									
	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z zaburzeniami neurorozwojowymi	1002	III	20	ZO	2		20	
	Komunikacja wspomagająca i alternatywna (AAC)	1002	III	15	ZAL	1		15	
	Wczesna interwencja logopedyczna	1002	IV	15	ZO	1		10	5
Razem				50		4	0	45	5
E.1.6. Moduł: Podstawy rehabilitacji dziecka z zaburzonym rozwojem psychoruchowym i wspierania jego rodziny									
	Metody neurofizjologiczne oraz techniki pielęgnacji w rehabilitacji dziecięcej	1002	II	25	ZAL-OCENA	2		15	10
	Ergoterapia- terapia ręki w rozwoju małego dziecka	1002	III	15	ZAL	1		10	5
Razem				40		3		25	15
E.1.7. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową i wspierania jego rodziny									
	Audiologia pedagogiczna i techniczne środki korekcyjne	1002	II	10	EGZ	1	5	5	
	Funkcjonalna ocena słuchu małego dziecka	1002	II	15	ZAL	1		15	

	Metodyka zajęć stymulacyjno-kompensacyjnych z dzieckiem z wadą słuchu	1002	III	25	ZAL	2		15	10
	Razem			50		4	5	35	10
E.1.8. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzrokową i wspierania jego rodziny									
	Anatomia, fizjologia i patologia układu wzrokowego	1002	III	10	EGZ	1	10		
	Funkcjonalna ocena wzroku małego dziecka	1002	III	15	ZAL	1		10	5
	Rehabilitacja wzroku małego dziecka	1002	IV	25	ZAL	2		15	10
	Razem			50		4	10	25	15
E.2.WWR - PRZYGOTOWANIE METODYCZNO-DYDAKTYCZNE									
E.2.1. .Ocena możliwości i potrzeb dziecka									
	Klasyfikacja ICF w modelu WWR (Klasyfikacja ICF i ICD w ocenie funkcjonalnej dziecka i planowaniu wsparcia terapeutycznego i środowiskowego)	1002	II	15	ZAL	1		15	
	Ocena funkcjonalna rozwoju dziecka	1002	II	50	ZO	4		50	
	Profil funkcjonalny dziecka- badania scriningowe	1002	III	15	ZO	2		10	5
	Razem			80		7	0	75	5
E.2.2. Moduł: Wsparcie środowiskowe w WWR									
	Społeczny model wsparcia rodziny i pracy środowiskowej.	1002	II	5		1	5		
	Analiza zasobów środowiska	1002	II	10		1		10	
	Metodyka pracy środowiskowej	1002	III	30		2		30	
	Razem			45		4	5	40	0
E.2.3. Moduł: Planowanie procesu WWR									

	Aranżacja przestrzeni w środowisku dziecka i rodziny	1002	IV	10	ZAL	1		10	
	Psychopedagogiczne metody wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej edukacji	1002	IV	40	ZAL	2		40	
	Metodyka konstruowanie indywidualnych planów wczesnego wspomagania rozwoju dziecka iw sparcia rodziny (IPWWRiWR)	1002	IV	30	ZO	4		30	
Razem				80		7	0	80	0
C.7., E.3. Moduł: kwalifikacyjny- PRAKTYKA									
	Praktyka zawodowa w placówkach edukacyjnych z dziećmi ze SPE (C.7)	1002	II	60	ZAL	4		60	
	Praktyka asystencko-pedagogiczna w zespołach WWR (E3.WWR)	1002	III	60	ZAL	4		60	
	Praktyka zawodowa: indywidualna praca środowiskowa z dzieckiem i rodziną (studium dziecka i rodziny) (E.3.WWR)	1002	III	60	ZAL	5		60	
	Praktyka zawodowa: indywidualna praca środowiskowa z dzieckiem i rodziną (studium dziecka i rodziny) (E.3.WWR)	1002	IV	60	ZAL	5		60	
	Razem praktyki			240		18	0	240	0
	Kształcenie kierunkowe			120		14	40	80	0
	Przygotowanie merytoryczne			460		40	145	225	130
	Przygotowanie dydaktyczno-metodyczne			205		18	5	195	5
	Razem (bez praktyk)			825		72	190	500	135
	Razem z praktykami			1065		90	190	740	135
ROZKŁAD GODZIN W SEMESTRACH				GODZ.		ECTS	WYK	ĆW	warsz

	I	240		21	125	85	30
	II	330		27	50	240	40
	III	290		23	10	235	45
	IV	205		19	5	180	20
RAZEM		1065		90	190	740	135

V. Program kształcenia³

Kształcenie kierunkowe (C)

5.1. Moduł: Przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Liczba godzin: 60

Moduł: Przygotowanie pedagogiczne do pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	C3W1	Zna podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej, pojęcia cele, zadania, zasady
2	C3W1	Zna kontekst historyczny pedagogiki specjalnej i współczesne tendencje oraz systemy kształcenia dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
3	C3W1	Zna skalę zjawiska niepełnosprawności w Polsce i na świecie
4	C3W2	Zna zakresy pedagogiki specjalnej oraz przyczyny, rodzaje niepełnosprawności
5	C3W2	Zna funkcjonalne następstwa niesprawności dla rozwoju dziecka
6	C3W3	Zna regulacje prawne w zakresie kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
7	C3W3	Zna regulacje prawne dotyczące organizacji i prowadzenia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny
8	C3W5	Zna sytuacje rodziny małego dziecka zagrożonego niepełnosprawnością, z niepełnosprawnością
Umiejętności		
1	C3U1	Potrafi identyfikować i interpretować złożone zjawiska i systemy wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz zasoby środowiska
2	C3U2	Potrafi dokonać krytycznej analizy systemów wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
3	C3U5	Potrafi rozpoznać i zinterpretować potrzeby i zasoby rodziny dziecka zagrożonego niepełnosprawnością i z niepełnosprawnością
Kompetencje społeczne		

³ Zatwierdzony i zaproponowany do realizacji przez MEiN Program studiów stanowi załącznik nr 1, opracowany został w ramach projektu realizowanego przez APS na zlecenie MEiN nr umowy: MEiN/2021/DWKI/80.

1	C3K1	Jest gotów do organizowania i udzielania wsparcia dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnością, ich rodzin oraz środowiska pozarodzinnego
2	C3K2	Jest gotów do przestrzegania zasad etyki w pracy z dziećmi i rodziną
3	C3K3	Jest gotów do ciągłego dokształcania zawodowego
4	C3K4	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z dzieckiem i rodziną dziecka zagrożonego niepełnosprawnością i z niepełnosprawnością

Treści programowe

- Cele, obszary pedagogiki specjalnej, specjalności, interdyscyplinarny wymiar pedagogiki specjalnej oraz aspekty historyczne.
- Założenia biopsychospołecznej koncepcji niepełnosprawności, rodzaje i przyczyny niepełnosprawności.
- Zmiany w podejściu do osób z niepełnosprawnością, zmiany w definiowaniu pedagogiki specjalnej.
- Prawa podstawowe określone w Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka (ang.: UNCRC) oraz Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (ang.: UNCRPD),
- Pedagogika specjalna w kontekście zmian(kształcenie specjalne- kształcenie integracyjne edukacja włączająca).
- System edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.
- Regulacje prawne w zakresie kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Rodzina i środowisko pozarodzinne dziecka z niepełnosprawnością
- Dziecko, uczeń, dorosły z niepełnosprawnością w społeczeństwie- integracja i włączenie społeczne.

5.2. Moduł: Dydaktyka specjalna

Liczba godzin: 30

Moduł: Dydaktyka specjalna		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	C5W1	Zna i rozumie dydaktykę jako naukę teoretyczną i empiryczną, klasyfikacje dydaktyki specjalnej na dydaktyki szczegółowe, dydaktykę specjalną w kontekście porównawczym i interdyscyplinarnym

2	C5W2	Zna i rozumie koncepcje i systemy dydaktyczne kształcenia specjalnego
3	C5W3	Zna i rozumie organizację procesu kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dzieci, zasady ewaluacji i efektywność podejmowanych działań edukacyjnych
Umiejętności		
1	C5U1	Potrafi projektować zajęcia edukacyjne, stosować niestandardowe rozwiązania konkretnych problemów z zakresu dydaktyki specjalnej
2	C5U2	Potrafi indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści nauczenia do potrzeb dzieci i uczniów, zwiększać umiejętności poznawcze, kompetencje społeczne i integrację rówieśniczą
3	C5U3	Potrafi pracować w zespole, pełniąc w nim różne role, podejmować i wyznaczać zadania, planować i realizować złożone działania pedagogiczne.
Kompetencje społeczne		
1	C5K1	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej związanej z działalnością dydaktyczną
2	C5K2	Jest gotów do wykazywania cech refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej
3	C5K3	Jest gotów do samodoskonalenia
Treści programowe		
<ul style="list-style-type: none"> – Dydaktyka specjalna jako nauka teoretyczna i empiryczna, klasyfikacja dydaktyki specjalnej na dydaktyki szczegółowe. – Organizacja procesu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. – Proces edukacyjno-terapeutyczny w aspekcie edukacji i terapii małych dzieci o zaburzonym rozwoju. – Zasady i metody edukacji dziecka o zaburzonym rozwoju. – Zasady oceny i ewaluacji efektywności podejmowanych działań edukacyjno-terapeutycznych. 		

5.3. Moduł: Diagnostyka w pedagogice specjalnej

Liczba godzin: 30

Moduł: Diagnostyka w pedagogice specjalnej		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	C.6.W1.	Zna teoretyczne podstawy diagnozowania w pedagogice specjalnej
2	C.6.W1.	Określa cele, założenia, obszary i cechy diagnozy

3	C.6.W2.	Rozróżnia procedury badań diagnostycznych i eksperymentalnych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe
4	C.6.W3.	Określa przydatność metod diagnostycznych w ocenie specyfiki zaburzeń w rozwoju
5	C.6.W4.	Zna modele diagnozowania w pedagogice
6	C.6.W1.	Zna zasady i normy etyczne związane z diagnozowaniem w pedagogice specjalnej
		Umiejętności
1	C.6.U1.	Analizuje dokumenty i prace dziecka i ucznia pod kątem określenia jego możliwości i specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz środowiskowych uwarunkowań jego funkcjonowania
2	C.6.U2.	Interpretuje wyniki diagnozy pedagogicznej
3	C.6.U3.	Konstruuje proste narzędzia do diagnozy pedagogicznej
4	C.6.U4.	Planuje ewaluacje procesu edukacyjno-terapeutycznego dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
		Kompetencje społeczne
1	C.6.K1.	Wykazuje gotowość przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu diagnostycznego
2	C.6.K2.	Jest gotów do podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami, dziećmi i uczniami w poszukiwaniu przyczyn trudności;
3	C.6.K3.	Jest gotów do dzielenia się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków rozwoju w środowisku włączającym

Treści programowe

- Podstawy diagnostyki w pedagogice specjalnej.
- Cele, założenia i obszary diagnozy.
- Cechy diagnozy w pedagogice specjalnej.
- Diagnoza rozwojowa i funkcjonalna, ICF.
- Diagnoza nozologiczna wg klasyfikacji ICD, DSM.
- Procedury badań diagnostycznych i eksperymentalnych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe.
- Orzecznictwo psychopedagogiczne a orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
- Modele diagnozowania w pedagogice.
- Diagnoza w planowaniu procesu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.
- Uwarunkowania działań diagnostycznych.
- Metody, techniki i narzędzia diagnozy pedagogicznej.
- Planowanie i konstrukcja narzędzi diagnozy w pedagogice specjalnej.
- Postępowanie etyczne w procesie diagnozowanie pedagogicznego.

5.4. Moduł: Praktyka zawodowa w placówkach edukacyjnych z dziećmi ze SPE

Moduł: Praktyka zawodowa w placówkach edukacyjnych z dziećmi ze SPE

Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	C.7.WW.W1.	Zna specyfikę funkcjonowania przedszkola realizującego WWR, w którym jest odbywana praktyka, w szczególności: zadania opiekuńczo-wychowawcze, organizację pracy, zakresy zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji z uwzględnieniem systemu wsparcia w ramach WWR
2	C.7.WW.W2.	Zna zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolu i innej placówce systemu oświaty i poza nimi
Umiejętności		
1	C.7.U1.	Potrafi obserwować funkcjonowanie dziecka lub ucznia oraz nauczyciela w przedszkolu
2	C.7.U2.	Potrafi dokonać analizy i interpretacji zaobserwowanych lub doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych
Kompetencje społeczne		
1	C.7. K1.	Posiada kompetencje do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

Przygotowanie merytoryczne (E.1.WW.)

5.5. Moduł: Model wczesnego wspomaganie rozwoju - założenia, zasady i organizacja

Liczba godzin: 55

Moduł: Model wczesnego wspomaganie rozwoju - zasady i organizacja		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.1WW.W2.	Definiuje podstawowe pojęcia wczesna interwencja, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, interwencja kryzysowa.
2	E.1WW.W2.	Zna i rozumie zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce.
3	E.1WW.W2.	Zna rozwiązania organizacyjne, modele i standardy wczesnego wspomaganie oraz wczesnej interwencji terapeutycznej stosowane na świecie.
4	E.1WW.W2.	Zna założenia biopsychospołecznej koncepcji niepełnosprawności
5	E.1WW.W2.	Zna możliwości i sposoby zastosowania biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności w pracy z dzieckiem i rodziną przez specjali-

		stów na etapie diagnozy, planowania oraz realizowania pracy terapeutycznej.
6	E.1WW.W4.	Zna założenia nowego modelu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w Polsce.
7	E.1WW.W4.	Zna standardy organizacji systemu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wspierania rodziny (WWR).
8	E.1WW.W4	Zna zakres kompetencji specjalisty WWR i poszczególnych członków zespołu WWR.
9	E.1WW.W2.	Zna modele współpracy zespołu WWR i stosuje je w pracy z dzieckiem i rodziną, wie, jak należy organizować pracę zespołów WWR, zna formy i sposoby działań na rzecz podnoszenia jakości pracy zespołów WWR, w tym zadania interwizji i superrewizji, zna metody i narzędzia oceny jakości organizacji pracy zespołu WWR.
10	E.1WW.W2.	Zna założenia treningu interpersonalnego: wie na czym polegają rozmowy, negocjacje oraz poziomy konfliktu, jak kontrolować swoje emocje i odczytywać je u innych osób, jak zaplanować i przeprowadzić negocjacje, zna i rozumie zagadnienie psychoedukacji oraz wsparcia psychospołecznego rodziny oraz środowiska pozarodzinnego dziecka z zaburzeniami rozwojowymi, zagrożonego niepełnosprawnością i ze stwierdzoną niepełnosprawnością, zna i rozumie zasady przeprowadzania treningów umiejętności interpersonalnych w pracy z rodzina oraz w zespole WWR.
11	E.1WW.W2.	Zna swoje zasoby (możliwości i ograniczenia)w zakresie prowadzenia wsparcia dziecku i rodzinie, poczynając od jego planowania, zarządzania ryzykiem po fazę realizacji i wdrożenia danego rozwiązania w organizacji WWR.
		Umiejętności
1	E.1WW.U2.	Potrafi opisać organizację, modele i standardy wczesnego wspomaganie oraz wczesnej interwencji terapeutycznej, założenia nowego modelu organizacji wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w działaniach międzysektorowych.
2	E.1WW.U2.	Potrafi dokonać analizy organizacji opieki i wychowania małego dziecka i systemu wsparcia rodziny w Polsce.
3	E.1WW.U2.	Potrafi zastosować założenia biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności w pracy z dzieckiem i rodziną oraz środowiskiem pozarodzinnym.
4	E.1WW.U2.	Rozumie oraz potrafi wyjaśnić znaczenie transdyscyplinarnego, kompleksowego podejścia w procesie wspomaganie rozwoju małego dziecka oraz umie wskazać zależności między obszarami działań.
5	E.1WW.U2.	Potrafi organizować pracę w zespołach WWR, przy uwzględnianiu poszczególnych modeli współpracy, potrafi ocenić jakość organizacji pracy zespołu WWR, potrafi dostosowywać modele współpracy zespołu WWR do potencjału rozwojowego. potrzeb i zasobów dziecka i rodziny oraz środowiska pozarodzinnego.
6	E.1WW.U2.	Potrafi pracować w zespole WWR: obserwuje, rozumie i interpretuje zachowania i postawy członków zespołu, rodziny wobec siebie oraz dziecka z niepełnosprawnością, rozumie samego siebie oraz rozmówców przez poszerzenie wiedzy i świadomości na temat umiejętności miękkich niezbędnych w komunikacji, wyjaśnia i przekazuje w sposób zrozumiały informacje dotyczące profilu funkcjonalnego dziecka, oce-

		ny funkcjonalnej, ekomapy, założeń indywidualnego planu wczesnego wspomaganie rozwoju i wsparcia rodziny (IPWWR), potrafi świadomie wykorzystać wiedzę w zakresie wsparcia informacyjnego, emocjonalno-społecznego, określenia w porozumieniu z rodzina i zespołem celów i strategii WWR, negocjacji, rozwiązywania problemów, zachowania w sytuacji kryzysowej oraz propagowania integracji i włączenia społecznego dziecka i rodziny oraz ich środowiska.
		Kompetencje społeczne
1	E.1WW.K1.	Jest gotów do autorefleksji nad rozwojem zawodowym. Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę doskonalenia się i rozwoju osobistego.
2	E.1WW.K2.	Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności. Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka i wsparcia rodziny i jego środowiska pozarodzinnego.
3	E.1WW.K2.	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej specjalisty WWR, wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej, dostrzega potrzebę samodoskonalenia się.
4	E.1WW.K2.	Jest gotów do formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad od członków zespołu w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów.
5	E.1WW.K2.	Odpowiedzialnie przygotowuje się do realizacji zadań i podejmowania odpowiedzialności oraz wypełniania zobowiązań społecznych, w tym komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne i społeczne.
6	E.1WW.K3.	Potrafi przyjąć odpowiedzialność za przygotowane i realizację zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny. Ma przekonanie o skuteczności stosowania metodyk projektowych.

Treści programowe

- Wczesna interwencja a wczesne wspomaganie rozwoju jako kompleksowa, skoordynowana pomoc dziecku i rodzinie - pojęcia, założenia, zadania i funkcje.
- Założenia koncepcyjne biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności.
- Możliwości i sposoby zastosowania biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności w pracy z dzieckiem i rodziną przez specjalistów na etapie poznania zasobów dziecka i rodziny, oceny, planowania oraz realizowania pracy terapeutycznej.
- Organizacja, modele i standardy wczesnego wspomaganie oraz wczesnej interwencji terapeutycznej na świecie i w Polsce.
- Organizacja opieki i wychowania małego dziecka i systemu wsparcia rodziny w Polsce.
- Standardy organizacji systemu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wspierania rodziny (WWR).
- Profil kompetencyjny zespołu WWR i specjalisty WWR (wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny).
- Modele współpracy specjalistów i ich zastosowanie we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka i rodziny, zasady i sposoby organizacji pracy zespołów WWR, metody i sposoby diagnozowania i podnoszenia jakości współpracy specjalistów WWR.
- Trening interpersonalny: budowanie zaufania w grupie, umiejętności rozpoznawania i kontrolo-

wania emocji, komunikacja interpersonalna (aktywne słuchanie, parafrazowanie, przekazywanie informacji zwrotnych, klaryfikacja), rozwiązywanie konfliktów, asertywność, granice w relacjach międzyludzkich, radzenie sobie ze stresem, relaksacja i wizualizacja.

- Założenia oraz przebieg superrewizji i interwizji we wczesnym wspomaganie rozwoju.

5.6. Moduł: Wsparcie rodziny

Liczba godzin: 65

Moduł: Wsparcie rodziny w modelu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.1WW.W2	Zna założenia systemowego ujęcia rodziny oraz modelu skoncentrowanego na rodzinie.
2	E.1WW.W2	Zna założenia modelu społecznego wsparcia w środowisku, w którym funkcjonuje rodzina.
3	E.1WW.W2	Zna specyfikę rodziny małego dziecka (jako środowiska wychowawczego), jej zadania i znaczenie.
4	E.1WW.W3	Zna podstawowe zasady współpracy z rodziną uwzględniając przy tym, możliwości i potrzeby poszczególnych jej członków (matek, ojców, rodzeństwa).
5	E.1WW.W3	Zna metody, techniki, narzędzia służące do rozpoznania potrzeb i zasobów rodzinnych.
6	E.1WW.W2	Zna możliwości wykorzystywania zasobów rodzinnych oraz środowiska pozarodzinnego w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny.
7	E.1WW.W2	Zna podstawowe metody, techniki i narzędzia oceny relacji pomiędzy rodzicami a dzieckiem oraz środowiskiem pozarodzinnym.
8	E.1WW.W2	Zna zasady budowania relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi – prawidłowości i zakłócenia.
9	E.1WW.W2	Zna i rozumie zagadnienie psychoedukacji oraz wsparcia psychopedagogicznego rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem, z zaburzeniami rozwojowymi, ze stwierdzoną niepełnosprawnością
10	E.1WW.W2	Zna i rozumie zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych
11	E.1WW.W2	Zna standardy bycia z rodziną w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, zgodnie z przyjętym modelem skoncentrowanym na rodzinie.
12	E.1WW.W2	Posiada podstawową wiedzę dotyczącą procesów komunikacji interpersonalnej (w rodzinie)
13	E.1WW.W2	Posiada wiedzę na temat mechanizmów transmisji oddziaływań rodzicielskich.
14	E.1WW.W3	Wie, jak należy rozpoznawać i określać zasoby rodzinne, zna rozwiązania organizacyjne,

15	E.1WW.W2	Zna modele funkcjonowania rodziny małego dziecka, w tym dziecka z zaburzeniami rozwojowymi w środowisku społecznym, adekwatnie do sytuacji w jakiej się znajduje.
		Umiejętności
1	E.1WW.U2	Potrafi wykorzystywać systemowe ujęcia rodziny oraz założenia modelu skoncentrowanego na rodzinie w procesie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny.
2	E.1WW.U2	Potrafi rozpoznawać potrzeby oraz zasoby rodzinne, zestawiać dane istotne dla przygotowania ekomapy rodziny i środowiska pozarodzinnego.
3	E.1WW.U2	Potrafi znaleźć sposoby i drogi oddziaływań do zaspokajania potrzeb rodziny.
4	E.1WW.U2	Potrafi wykorzystywać i rozwijać zasoby rodzinny w procesie diagnostyczno-terapeutycznym.
5	E.1WW.U2	Potrafi organizować pracę w zespołach WWR, przy uwzględnianiu poszczególnych modeli współpracy, potrafi ocenić jakość organizacji pracy zespołu WWR, potrafi dostosowywać modele współpracy zespołu WWR do potrzeb dziecka i rodziny oraz ich środowiska pozarodzinnego.
7	E.1WW.U2	Potrafi analizować sytuacje życia rodzin w powiązaniu z teoretycznym podejściem i uwarunkowaniami socjalno-bytowymi z uwzględnieniem potrzeb dziecka.
8	E.1WW.U2	Posiada umiejętności w zakresie przekazywania informacji dotyczących profilu funkcjonalnego dziecka, wyników oceny funkcjonalnej oraz propozycji działań wspierających dziecko i rodzinę, określonych w indywidualnym planie wczesnego wspomagania rozwoju i wsparcia rodziny (IPWWR).
9	E.1WW.U2	Potrafi planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem.
10	E.1WW.U2	Potrafi planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych, społecznych, których celem jest zwiększenie potencjału rodziny, integracja i włączenie społeczne.
11	E.1WW.U2	Posiada umiejętność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierając je argumentacją w kontekście koncepcji naukowych, udokumentowanych badaniach naukowych.
12	E.1WW.U2	Obserwuje, rozumie i interpretuje zachowania i postawy członków rodziny wobec siebie oraz dziecka z niepełnosprawnością oraz zespołu WWR.
		Kompetencje społeczne
1	E.1WW.K2	Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy sytuacji wewnątrz rodziny oraz jej miejsca w środowisku.
2	E.1WW.K1	Ma świadomość wartości podejmowania działań na rzecz zadań rodziny w zakresie kształtowania jej profilaktycznej, opiekuńczo-wychowawczej funkcji wobec dziecka.
3	E.1WW.K2	Podmiotowo traktuje osoby doświadczające problemów w środowisku rodzinnym i poza rodzinnym.

4	E.1WW.K1	Jest gotów do samodzielnego pogłębiania wiedzy z różnych obszarów dyscyplin. Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę doskonalenia się i rozwoju osobistego.
5	E.1WW.K1	Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka i wsparcia rodziny.
6	E.1WW.K2	Potrafi współpracować ze specjalistami z zespołu diagnostyczno-rehabilitacyjnego oraz rodziną dziecka w zakresie opracowania profilu funkcjonalnego dziecka, ekomapy rodziny, oceny funkcjonalnej i IPWWR.
7	E.1WW.K2	Potrafi przyjąć odpowiedzialność za przygotowane i prowadzone zajęcia z dzieckiem i rodziną.

Treści programowe

- Modele funkcjonowania rodziny małego dziecka, systemowe ujęcie rodziny.
- Model skoncentrowany na rodzinie i model społecznego wsparcia w środowisku
- Czynniki warunkujące funkcjonowanie rodziny małego dziecka.
- Funkcje i zadania rodziny małego dziecka zagrożonego niepełnosprawnością lub ze zdiagnozowaną niepełnosprawnością, typy wsparcia rodziny.
- Ocena zasobów rodziny i ich wykorzystanie w procesie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny - ekomapa.
- Rodzina w procesie terapeutycznym zasady planowania międzysektorowego wsparcia rodziny w środowisku, w tym piecza zastępcza.
- Poznanie rodziny - analiza strategii, technik i narzędzi badawczych.
- Metodyka pracy z rodziną dziecka zagrożonego lub z niepełnosprawnością.
- Kształtowanie relacji wewnątrz rodziny: więź emocjonalna, spójność rodziny, adaptacja do sytuacji, elastyczność w przystosowaniu się rodziny, budowa wzajemnego zaufania, autonomia i integracja przy poszanowaniu indywidualności każdego członka rodziny.
- Proces komunikacji w rodzinie i z rodziną (zasady i sposoby przekazywania informacji, zasady planowania rozmów z wykorzystaniem technik komunikacji interpersonalnej).
- Wsparcie emocjonalne i społeczne rodziny w zespole WWR (rola wsparcia, typy wsparcia, programy wsparcia, zasady udzielania wsparcia, spójność działań zespołu WWR).
- Organizacja życia rodziny z małym dzieckiem – zasady zgodności, jasności i konsekwencji w zakresie obowiązujących ról i reguł w rodzinie oraz jasnego wyznaczania granic w procesie terapeutycznym dziecka, zasoby rodziny a zasoby środowiska - skorelowanie działań.
- Treningi umiejętności wychowawczych – rodzaje, zasady, sposoby przeprowadzania.

5.7. Moduł: Biomedyczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Liczba godzin: 105

Moduł: Biomedyczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.1WW.W1.	Zna i rozumie biologiczne podstawy rozwoju, anatomie i fizjologię układu nerwowego, narządów zmysłów, posiada wiedzę na temat mechanizmów powstawania zaburzeń neurorozwojowych i sensorycznych u małego dziecka, zna podstawy neuropsychologii.
2	E.1WW.W1.	Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę dotyczącą zakresu opieki pediatrycznej nad dzieckiem zdrowym i chorym, w tym wcześniakiem oraz opieki pielęgniarki i położnej środowiskowej, opieki specjalistycznej, m.in. w zakresie genetyki, neonatologii, neurologii dziecięcej, psychiatrii dziecięcej, fizjoterapii, okulistyki, audiologii i laryngologii.
3	E.1WW.W1.	Zna rodzaje i zakres badań oraz programów profilaktyki rozwoju dziecka oraz zna zadania i rolę lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położnej środowiskowej i lekarzy specjalistów w zespole WWR.
4	E.1WW.W1.	Zna zakres badań podstawowych i specjalistycznych oraz ich znaczenie w procesie diagnostycznym i oceny funkcjonalnej oraz planowaniu postępowania terapeutycznego, szczególnie w odniesieniu do określenia przyczyn i miejsca zaburzeń (struktury i funkcji ciała), mających wpływ na podejmowane przez dziecko aktywności.
5	E.1WW.W1.	Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę na temat przyczyn, rodzajów i stopni uszkodzenia CUN z uwzględnieniem Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Programów Zdrowotnych ICD oraz Międzynarodowej Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia ICF.
6	E.1WW.W1.	Zna rodzaje i kryteria zaburzeń neurorozwojowych i psychicznych pojawiających się w okresie noworodkowym, niemowlęcym i poniemowlęcym, wczesnodziecięcym, zna i rozumie znaczenie rozpoznania klinicznego (diagnozy nozologicznej) w procesie oceny funkcjonalnej dziecka oraz w planowaniu wsparcia terapeutycznego i środowiskowego.
Umiejętności		
1	E.1WW.U1.	Potrafi dokonać charakterystyki zadań lekarza pediatry w profilaktyce pierwotnej i wtórnej oraz lekarzy ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (m.in. neurologa, genetyka, audiologa, okulisty, psychiatry dziecięcego, lekarza rehabilitacji medycznej).
2	E.1WW.U1.	Potrafi analizować i interpretować biologiczne podstawy rozwoju; analizować anatomie i fizjologię układu nerwowego, wykorzystywać wiedzę z zakresu podstaw neonatologii, genetyki, neurologii, fizjote-

		rapii, psychiatrii dziecięcej, okulistyki i laryngologii w określeniu uwarunkowań zaburzeń funkcji i aktywności dziecka, mających wpływ na jego funkcjonowanie i rozwój oraz jakość życia rodziny.
3	E.1WW.U1.	Nabywa umiejętności diagnozy różnicowej zaburzeń psychicznych wieku rozwojowego i zaburzeń wynikających z dysfunkcji OUN nabytych w okresie prenatalnym, okołoporodowym, postnatalnym, wczesnodziecięcym, potrafi określić sygnały ostrzegawcze w przebiegu rozwoju małego dziecka.
4	E.1WW.U1.	Potrafi scharakteryzować choroby wieku dziecięcego i choroby przewlekłe u dzieci, oraz zaburzenia rozwojowe pojawiające się w okresie noworodkowym, niemowlęcym i poniemowlęcym, wczesnodziecięcym, w tym w zakresie reakcji na bodźce, zachowania, emocji, więzi, interakcji społecznych, komunikacji i procesów poznawczych, potrafi przedstawić ich etiopatogenezę i objawy kliniczne używając odpowiedniej terminologii, wskazać ubytki struktury i funkcji organizmu, powiązać je ze zmianą aktywności codziennej dziecka i jego uczestnictwem w życiu społecznym.
5	E.1WW.U1.	Potrafi scharakteryzować przebieg badania pediatrycznego, neurologicznego oraz w zakresie psychiatrii dziecięcej.
6	E.1WW.U1.	Stosuje prawidłowo terminy określające najczęstsze zespoły objawów zaburzeń rozwojowych u dziecka.
Kompetencje społeczne		
1	E.1WW.K1.	Jest gotów do autorefleksji nad rozwojem zawodowym, ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę doszkalania się i rozwoju osobistego.
2	E.1WW.K1.	Jest gotów do poszukiwania źródeł wiedzy dotyczących biomedycznych uwarunkowań rozwoju małego dziecka, mających na celu poznanie i wyjaśnienie powiązań między uszkodzeniem struktury ciała i funkcji ciała a psychospołeczno-motorycznym funkcjonowaniem dziecka.
3	E.1WW.K1.	Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności, ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka i wsparcia rodziny i jego środowiska pozarodzinnego.
4	E.1WW.K1.	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej specjalisty WWR, wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej, dostrzega potrzeby samodoskonalenia się.
5	E.1WW.K1.	Odpowiedzialnie przygotowuje się do realizacji zadań, podejmowania odpowiedzialności i wypełniania zobowiązań społecznych, w tym komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania wspierające, edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne.
6	E.1WW.K2	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do analizy zdarzeń pedagogicznych
Treści programowe		
- Pediatria opieka nad małym dzieckiem w tym opieka neonatologiczna, opieka pielęgniarki i położnej środowiskowej, profilaktyka pediatryczna - bilanse zdrowia, szczepienia ochronna, psychohigiena-charakterystyka, sygnały ostrzegawcze w rozwoju dziecka.		

- Wczesniactwo - charakterystyka, zagrożenia, zadania opieki neonatologicznej, zaburzenia w okresie noworodkowych, aranżacja środowiska.
- Opieka specjalistyczna nad dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi: cele, przebieg, wskazania do konsultacji, diagnoza i procedury postępowania, choroby wieku dziecięcego i choroby przewlekłe u dzieci oraz zaburzenia rozwojowe pojawiające się w okresie noworodkowym, niemowlęcym i poniemowlęcym, wczesnodziecięcym, w tym w zakresie reakcji na bodźce, zachowania, emocji, więzi, interakcji społecznych, komunikacji i procesów poznawczych.
- Standardy opieki nad kobietą w ciąży, noworodkiem i opieki pediatrycznej.
- Elementy neuropsychologii klinicznej dziecka - anatomia, funkcja, mechanizmy układu nerwowego, dysfunkcje i deficyty neuropsychologiczne w wybranych zaburzeniach neurorozwojowych, metody diagnozy neuropsychologicznej.
- Elementy neurologii dziecięcej: neurologiczna opieka nad małym dzieckiem - założenia, zakres i zadania, ocena neurorozwojowa dziecka, charakterystyka zaburzeń neurologicznych wieku dziecięcego, rokowania w leczeniu, zasady postępowania terapeutycznego.
- Elementy genetyki klinicznej, poradnictwo genetyczne dla rodzin, genetyczne uwarunkowania zaburzeń rozwojowych dziecka, zespoły zaburzeń.
- Elementy psychiatrii dzieci i młodzieży, poradnictwo i ochrona zdrowia psychicznego dziecka, opieka i wsparcie rodziny, klasyfikacja i charakterystyka zaburzeń psychicznych i neurorozwojowych w okresie niemowlęctwa i wczesnego dzieciństwa (0-3).
- Fizjoterapia pediatryczna: uwarunkowania rozwoju ruchowego, zaburzenia napięcia i kontroli pozycji i postawy, metody oceny rozwoju psychomotorycznego małego dziecka, rola fizjoterapeuty w zespole WWR.
- Pierwsza pomoc przedmedyczna pediatryczna.
- Rola zespołu medycznego w zespole transdyscyplinarnym WWR.

5.8. Moduł: Psychospołeczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej

Liczba godzin: 85

Moduł: Psychospołeczne podstawy wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.1WW.W2.	Zna główne założenia biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności.
2	E.1WW.W2.	Zna główne założenia modelu skoncentrowanego na rodzinie, pracy opartej na rutynach (RBM).
3	E.1WW.W2.	Zna możliwości i sposoby zastosowania biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności w pracy z dzieckiem i rodziną przez specjalistów na etapie diagnozy, planowania oraz realizowania pracy terapeutycznej.
4	E.1WW.W2.	Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu psychologii i pedagogiki uczenia się małego dziecka
5	E.1WW.W2.	Zna i rozumie etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojo-

		wych w kontekście biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności.
6	E.1WW.W2.	Zna psychologię rozwoju, w tym psychologię prenatalną, psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka.
7	E.1WW.W2.	Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę z zakresu psychologicznych i społecznych teorii rozwoju dziecka oraz rozumie ich uwarunkowania w procesie WWR w odniesieniu do klasyfikacji ICF.
8	E.1WW.W2.	Zna i rozumie konteksty zdrowia oraz uwarunkowania rozwoju dziecka.
9	E.1WW.W2.	Zna oraz charakteryzuje mechanizmy uczenia się małego dziecka i teorie uczenia się.
10	E.1WW.W2.	Definiuje podstawowe pojęcia z zakresu teorii przywiązania, zna i rozumie mechanizmy zaburzeń więzi, ma podstawową, uporządkowaną wiedzę z teorii przywiązania i jej zastosowania w pracy z dzieckiem i rodziną.
11	E.1WW.W3.	Zna elementarną terminologię używaną w psycholingwistyce, rozumie jej zastosowanie w procesie wspomagania rozwoju dziecka w zakresie komunikacji funkcjonalnej werbalnej i niewerbalnej, zna i rozumie zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, ma uporządkowaną wiedzę na temat rozwoju mowy dziecka, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym, ma elementarną wiedzę dotyczącą procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz wiedzę dotyczącą klasyfikacji zaburzeń rozwoju mowy i języka.
12	E.1WW.W2.	Zna i rozumie zagadnienie niepełnosprawności i zagadnienie zagrożenia niepełnosprawnością.
13	E.1WW.W2.	Zna strategie i techniki w modelu behawioralno-poznawczo-rozwojowym w pracy z małym dzieckiem i jego rodziną.
14	E.1WW.W3.	Zna psychopedagogiczne metody wspomagania rozwoju percepcyjno-motorycznego wykorzystywane w procesie terapeutycznym dziecka z opóźnieniem rozwoju psychoruchowego.
		Umiejętności
1	E.1WW.U2.	Potrafi zastosować założenia biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności w pracy z dzieckiem i rodziną.
2	E.1WW.U2.	Umie dokonać oceny miejsca dziecka i rodziny w ujęciu systemowym w nawiązaniu do biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności
3	E.1WW.U2.	Potrafi określić czynniki warunkujące rozwój dziecka na podstawie znajomości koncepcji rozwoju człowieka.
4	E.1WW.U2.	Rozumie oraz potrafi wyjaśnić znaczenie międzysektorowego i transdyscyplinarnego podejścia w procesie wspomagania rozwoju małego dziecka oraz umie wskazać zależności między obszarami działań.
5	E.1WW.U2.	Potrafi analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju i wczesnej interwencji terapeutycznej.
6	E.1WW.U2.	Potrafi analizować psychologię rozwoju, w tym psychologię prenatalną; potrafi analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka.
7	E.1WW.U1.	Potrafi określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych, w tym zaburzenia więzi i komunikacji u dziecka i mechanizmy ich powstawania.
8	E.1WW.U2.	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji aktywności małego dziecka,

		potrafi określić i scharakteryzować fazy rozwoju mowy dziecka, zachowań komunikacyjnych, uzasadnić ich znaczenie w nabywaniu kompetencji kluczowych.
9	E.1WW.U2.	Potrafi określać czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością, rodzaje niepełnosprawności u dzieci.
10	E.1WW.U2.	Potrafi właściwie dobrać, zmodyfikować oraz opracować i wykonać pomoce do zajęć stymulujących rozwój z dzieckiem w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym, wczesnodziecięcym.
11	E.1WW.U2.	Potrafi organizować sytuacje dydaktyczne prowokujące do samoaktywności i twórczego poszukiwania rozwiązań edukacyjnych oraz wspierające rodziców i dzieci w samodzielności w zdobywaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w tym umiejętności projektowania działań wspierających włączenie społeczne dziecka i rodziny.
12	E.1WW.U3.	Potrafi planować i stosować metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganie rozwoju.
		Kompetencje społeczne
1	E.1WW.K2.	Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy sytuacji zdarzeń rehabilitacyjnych i terapeutycznych w ramach działań WWR.
2	E.1WW.K1.	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę doksztalcania się i rozwoju osobistego.
3	E.1WW.K1.	Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka i rozwijania potencjału rodziny.
Treści programowe		
<ul style="list-style-type: none"> - Możliwości i sposoby zastosowania biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności w pracy z dzieckiem i rodziną przez specjalistów na etapie diagnozy, planowania oraz realizowania wsparcia WWR. - Rozwój prawidłowy a rozwój zakłócony - czynniki warunkujące rozwój dziecka oraz programy wczesnej stymulacji (czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka), w tym system przywiązaniowy w cyklu życia oraz w kontekście trudności w uczeniu się. - Zaburzenia rozwojowe - opóźnienie rozwoju - niepełnosprawność: etiologia, typy, rodzaje. - Rozpoznanie kliniczne a zaburzeniu funkcjonowania małego dziecka - sygnały ostrzegawcze. - Wieloprofilowość oddziaływań stymulacyjnych w procesie wspomaganie rozwoju, analiza sfer rozwoju: rozwój percepcyjno-motoryczny, poznawczy, w zakresie komunikacji i emocjonalno-społeczny małego dziecka, wzajemne uwarunkowania zaburzeń - profilaktyka pierwotna i wtórna. - Proces uczenia małego dziecka wieku 0-6 lat – mechanizmy uczenia w aspekcie teorii J. Piageta, L. Wygotskiego, M. Montessori, modele wspomaganie rozwoju w procesie uczenia. - Teoria przywiązania, podstawowe założenia, style przywiązania, praca z dzieckiem w zależności od stylu przywiązania, zaburzenia więzi u dzieci, profesjonalna opieka nad dziećmi z zaburzeniami więzi, wspieranie rozwoju bezpiecznej więzi – wskazówki dla rodziców, nauczycieli, opiekunów. - Psycholingwistyka ogólna i rozwojowa - wybrane teorie przyswajania języka przez dziecko, periodyzacja procesu przyswajania języka przez dziecko, rozwój mowy i zachowań komunikacyjnych małego dziecka: okres prelingwalny, przyswajanie systemu fonetyczno- fonologicznego, rozwój fleksji i składni, słownictwa, umiejętności w zakresie proktokonwersacji, cechy charakterystyczne wypowiedzi dzieci we wczesnym okresie nabywania języka (na podstawie analizy materiałów zapisanych), klasyfikacja zaburzeń rozwoju mowy i języka, kryteria dia- 		

- gnostyczne, sygnały ostrzegawcze w rozwoju mowy, języka i komunikacji.
- Rodzicielstwo bliskości.
 - Strategie, techniki i narzędzia pracy terapeutycznej z dziećmi wspierające właściwy rozwój relacji przywiązaniowych i komunikacji funkcjonalnej.
 - Strategie i techniki w modelu behawioralno-poznawczo-rozwojowym w pracy z małym dzieckiem i jego rodziną, wspierające uczestnictwo i włączenie społeczne dziecka i rodziny.
 - Psychopedagogiczne metody wspomagania rozwoju percepcyjno-motorycznego wykorzystywane w procesie terapeutycznym dziecka z opóźnieniem rozwoju psychoruchowego.
 - Teorie rozwojowe procesu uczenia małego dziecka w praktyce: budowania strategii zajęć wspomagających rozwój dziecka w codziennych aktywnościach (opartych na rutynie RBM), włączenie społeczne dziecka w grupie rówieśniczej, przygotowanie dziecka do podjęcia nauki w szkole oraz aktywne wsparcie adaptacji dziecka do edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.
 - Zabawa – teorie, rozwój i formy zabawy, zabawa jako kluczowa aktywność w uczeniu się w procesie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny, budowania wzajemnych relacji.

5.9. Moduł: Podstawy rehabilitacji dziecka z zaburzonym rozwojem psychoruchowym i wspieranie jego rodziny

Liczba godzin: 40

Moduł: Podstawy rehabilitacji dziecka z zaburzonym rozwojem psychoruchowym i wspieranie jego rodziny

Efekty uczenia się

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.1WW.W2.	Ma elementarną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie w pracy z małym dzieckiem.
2	E.1WW.W2.	Zna normy rozwoju sprawności psychofizycznych w odniesieniu do klasyfikacji ICF oraz zasady stosowania technik rehabilitacji małego dziecka.
3	E.1WW.W2.	Zna cele i założenia ergoterapii małego dziecka
4	E.1WW.W3.	Ma elementarną wiedzę dotyczącą metod i technik fizjoterapii pediatrycznej w rehabilitacji ruchowej oraz ich zastosowania w codziennym procesie wspomagania rozwoju dziecka w domu i placówce.
5	E.1WW.W2.	Zna cele i założenia właściwej pielęgnacji wrażliwej małego dziecka.
		Umiejętności
1	E.1WW.U1. E.1WW.U3.	Potrafi analizować podstawy rehabilitacji oraz przebieg rehabilitacji dziecka z zaburzeniami funkcji ruchowych.
2	E.1WW.U3.	Potrafi scharakteryzować metody i techniki neurorozwojowe w rehabilitacji pediatrycznej.
3	E.1WW.U3.	Potrafi realizować strategie , techniki i programy oddziaływania terapeutycznego stosowane we wczesnym wspomaganiu rozwoju i wczesnej interwencji, zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i badań nauko-

		wych.
4	E.1WW.U2.	Potrafi planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka. Potrafi prawidłowo zastosować pozycje ułożenia oraz wykonać czynności pielęgnacyjne z uwzględnieniem miejsca i rodzajów zaburzeń napięcia mięśniowego oraz dysfunkcji ruchowych u noworodka, dziecka w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym oraz podjąć działania korekcyjne u dziecka w wieku wczesnodziecięcym.
5	E.1WW.U2.	Potrafi pracować w zespole pełniąc różne role, podejmować i wyznaczać zadania, współpracować z innymi specjalistami, rodzicami i innymi uczestnikami procesu rehabilitacji, edukacji, terapii.
		Kompetencje społeczne
1	E.1WW.K1	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę dokształcania się i rozwoju osobistego.
2	E.1WW.K2	Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy w działaniach WWR.
3	E.1WW.K2	Odpowiedzialnie przygotowuje się do realizacji zadań oraz podejmowania odpowiedzialności i wypełniania zobowiązań społecznych, w tym komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne.
4	E.1WW.K2	Odpowiedzialnie pełni rolę zawodową związaną z działalnością rehabilitacyjną, edukacyjną, terapeutyczną i resocjalizacyjną, w tym: przyjmuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje, prowadzone działania i ich skutki.
5	E.1WW.K1	Podejmuje refleksje na tematy etyczne, przestrzega zasad etyki zawodowej i etyki badań naukowych.
6	E.1WW.K1	Wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej.
7	E.1WW.K2	Jest gotów do wykorzystania wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych sytuacji dziecka i rodziny oraz podejmowania skutecznych działań wspomagających rozwój dziecka i podnoszących jakość życia rodziny.
Treści programowe		
<ul style="list-style-type: none"> - Systematyka metod w fizjoterapii. - Neurorozwojowe metody terapii zaburzeń rozwojowych u dzieci – założenia teoretyczne, podstawowe zasady terapii, techniki terapeutyczne i sposoby wspomagania rozwoju dziecka oraz wspomagania czynności funkcjonalnych koniecznych dla osiągnięcia względnej samodzielności dziecka. - Ergoterapia - założenia. - Terapia ręki - funkcje, etapy rozwojowe, uwarunkowania funkcji ręki, zabawy manualne. - Treningi pielęgnacji małego dziecka. 		

5.10. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową i wspieranie jego rodziny

Liczba godzin: 50

Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową i wspieranie jego rodziny

Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.1WW.W1.	Zna i rozumie podstawy audiologii.
2	E.1WW.W1.	Ma podstawową wiedzę na temat budowy i fizjologii narządu słuchu.
3	E.1WW.W3.	Ma podstawową, uporządkowaną wiedzę na temat przyczyn, rodzajów i stopnia uszkodzenia słuchu.
4	E.1WW.W3.	Ma podstawową wiedzę na temat środków technicznych wspomagających słyszenie.
5	E.1WW.W3.	Zna i rozumie metody diagnozy zaburzeń i nieprawidłowości w rozwoju, a w tym zna podstawowe wskaźniki subiektywnych i obiektywnych metod badań słuchu.
6	E.1WW.W3.	Ma podstawową wiedzę na temat różnic między testami diagnostycznymi a przesiewowymi badaniami słuchu.
7	E.1WW.W3.	Zna i rozumie metody diagnozy zaburzeń i nieprawidłowości w rozwoju, a w tym ma podstawową wiedzę na temat diagnozy surdologicznej oraz stosowanych narzędzi badawczych.
8	E.1WW.W3.	Zna podstawowe koncepcje dotyczące wczesnej wielospecjalistycznej diagnozy i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
9	E.1WW.W3.	Zna metody wspomaganie wykorzystywane we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
		Umiejętności
1	E1WW.U1.	Potrafi analizować podstawy audiologii.
2	E1WW.U3.	Potrafi scharakteryzować uszkodzenie narządu słuchu uwzględniając przyczynę, czas wystąpienia wady, typ i stopień wady.
3	E1WW.U3.	Umie zinterpretować dane z audiogramu i na tej podstawie scharakteryzować uszkodzenie narządu słuchu.
4	E.1WW.U3.	Potrafi stosować metody diagnozy zaburzeń i nieprawidłowości w rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
5	E.1WW.U3.	Potrafi wykonać proste behawioralne badanie przesiewowe w celu ustalenia ewentualnej wady słuchu.
6	E.1WW.U3.	Posiada umiejętność przygotowania oraz przeprowadzania analizy i prezentacji metod wykorzystywanych we wspomaganie rozwoju i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością słuchową z przykładowymi ćwiczeniami do zajęć.
7	E.1WW.U3.	Potrafi realizować programy terapeutyczne stosowane we wczesnym wspomaganie rozwoju i wczesnej interwencji.
8	E.1WW.U3.	Potrafi przygotować w oparciu o diagnozę wstępną plan oraz opracować scenariusz zajęć rehabilitacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością słuchową i przeprowadzić takie zajęcia.
9	E.1WW.U3.	Potrafi zaproponować i przeprowadzić zajęcia edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne.
		Kompetencje społeczne
1	E.1WW.K1.	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę dokształcania się i rozwoju osobistego.

2	E.1WW.K1.	Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka.
3	E.1WW.K2.	Jest gotów do wykorzystania wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych sytuacji dziecka i rodziny oraz podejmowania skutecznych działań wspomagających rozwój dziecka i podnoszących jakość życia rodziny.
4	E.1WW.K3.	Odpowiedzialnie przygotowuje się do realizacji zadań oraz podejmowania odpowiedzialności i wypełniania zobowiązań społecznych, w tym komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne.
5	E.1WW.K4.	Potrafi współpracować ze specjalistami z zespołu diagnostyczno-rehabilitacyjnego w zakresie oceny i konstruowania programu diagnozy i terapii dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
6	E.1WW.K1.	Wykazuje wrażliwość na potrzeby dziecka z niepełnosprawnością słuchu i jego rodziny, jest chętny do niesienia pomocy dziecku i jego rodzinie w zakresie wczesnej opieki pedagogicznej.
7	E.1WW.K2.	Potrafi przyjąć odpowiedzialność za przygotowane i prowadzone zajęcia dzieckiem z niepełnosprawnością słuchową.

Treści programowe

- Anatomia narządu słuchu.
- Charakterystyka uszkodzenia słuchu ze względu na stopień, miejsce i czas uszkodzenia.
- Przyczyny uszkodzenia słuchu.
- Charakterystyka obiektywnych badań słuchu.
- Charakterystyka subiektywnych badań słuchu.
- Badanie szeptem i mową - opracowanie testu, analiza wyników badania.
- Badanie audiometryczne - konstruowanie wykresu krzywych słyszenia.
- Badania słuchu w kamerze ciszy.
- Analiza i interpretacja danych z audiogramu.
- Aparatura wspomagająca słyszenie, rodzaje technicznych środków wspomagających słyszenie.
- Systemy implantów ślimakowych.
- Etiologia powstawania zaburzeń mowy spowodowanych uszkodzeniem słuchu.
- Symptomatologia zaburzeń funkcjonowania słuchowo-językowego dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
- Logopedyczna (funkcjonalna) klasyfikacja uszkodzeń słuchu.
- Rozwój mowy i funkcji słuchowych dzieci słyszących i niesłyszących - analiza porównawcza.
- Ocena funkcjonalna dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
- Narzędzia do oceny funkcjonalnej dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
- Sposoby oceny postępów w rehabilitacji małego dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
- Sposoby wspomagania wszechstronnego rozwoju małego dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
- Konstruowanie IPWWR dla dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
- Problemy rodziców dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
- Metody pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością słuchową.
- Organizacja pracy rehabilitacyjnej - cele, metody, formy, środki dydaktyczne.
- Zajęcia wstępne - cele, funkcje i przykłady.
- Metody wspomagania rozwoju dziecka z niepełnosprawnością słuchową.
- Wychowanie słuchowe dziecka z niepełnosprawnością słuchową, w tym zastosowanie strategii i form komunikacji wspomagającej i alternatywnej, wybór metod komunikowania się naj-

bardziej adekwatnych do potrzeb dziecka (np. nauka polskiego języka migowego), decyzje w sprawie kształcenia (np. edukacji dwujęzycznej).

- Diagnostyka surdologiczna.
- Planowanie i realizacja działań wspierających i rehabilitacyjnych ukierunkowanych na rozpoznawanie i rozwijanie mocnych stron i zdolności dziecka z niepełnosprawnością słuchową.

5.11. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzrokową i wspieranie jego rodziny

Liczba godzin: 50

Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzrokową i wspieranie jego rodziny

Efekty uczenia się

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.1WW.W1.	Zna i rozumie podstawy okulistyki.
2	E.1WW.W1.	Potrafi wymienić i scharakteryzować wady refrakcji oraz wybrane schorzenia układu wzrokowego występujące u dzieci.
3	E.1WW.W1.	Zna podstawowe parametry diagnozy okulistycznej i potrafi je interpretować.
4	E.1WW.W3.	Zna specyfikę rozwoju funkcji wzrokowych i potrafi opisać poszczególne etapy rozwoju widzenia oraz zna specyfikę zaburzeń w rozwoju widzenia i rozumie, jak one mogą wpływać na rozwój dzieci słabowidzących.
5	E.1WW.W3.	Zna cele i warunki przeprowadzania funkcjonalnej oceny widzenia u dzieci słabowidzących.
6	E.1WW.W3.	Zna procedurę postępowania podczas przeprowadzania funkcjonalnej oceny widzenia oraz wybrane narzędzia służące do funkcjonalnej oceny widzenia u dzieci słabowidzących.
7	E.1WW.W3.	Zna teoretyczne założenia stymulowania wzroku oraz rodzaje i formy oddziaływań usprawniających widzenie u dzieci słabowidzących, w tym dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną.
8	E.1WW.W3.	Zna wybrane programy terapeutyczne przeznaczone do wspomaganie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością wzroku.
9	E.1WW.W3.	Zna specyfikę rozwoju orientacji przestrzennej u dzieci z niepełnosprawnością wzroku.
Umiejętności		
1	E1WW.U1.	Potrafi interpretować zapisy parametrów okulistycznych i rozpoznania okulistyczne dotyczące małych dzieci.
2	E1WW.U1.	Potrafi wymienić i scharakteryzować wady refrakcji oraz wybrane schorzenia układu wzrokowego występujące u dzieci.
3	E1WW.U3.	Potrafi scharakteryzować specyfikę i następstwa funkcjonalne wybranych schorzeń układu wzrokowego występujących u małych dzieci.

4	E.1WW.U2.	Potrafi ocenić poziom rozwoju widzenia oraz rozpoznać zaburzenia funkcji wzrokowych u dzieci.
5	E.1WW.U2.	Potrafi wnioskować w jaki sposób zaburzenia funkcji wzrokowych mogą wpływać na rozwój poznawczy, społeczny i motoryczny dziecka z niepełnosprawnością wzrokową.
6	E.1WW.U2.	Potrafi opisać sposób oceny poszczególnych funkcji wzrokowych u małych dzieci i przeprowadzić funkcjonalną ocenę widzenia małego dziecka.
7	E.1WW.U3.	Potrafi przygotować indywidualny program usprawniania widzenia dla dziecka słabowidzącego w oparciu o wyniki funkcjonalnej oceny widzenia i inne informacje na temat funkcjonowania dziecka.
8	E.1WW.U3.	Potrafi dokonać oceny i adaptacji otoczenia pod kątem potrzeb małego dziecka z niepełnosprawnością wzrokową.
Kompetencje społeczne		
1	E.1WW.K2.	Jest gotów do wykorzystania wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych sytuacji dziecka i rodziny oraz podejmowania skutecznych działań wspomagających rozwój dziecka i podnoszących jakość życia rodziny
2	E.1WW.K1.	Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka.
3	E.1WW.K4.	Potrafi współpracować ze specjalistami z zespołu diagnostyczno-rehabilitacyjnego w zakresie konstruowania programu diagnozy i terapii dziecka z niepełnosprawnością wzrokową.
4	E.1WW.K1.	Jest wrażliwy na problemy wynikające z niepełnosprawności wzroku, prezentuje właściwą postawę wobec dzieci niewidomych i słabowidzących.
5	E.1WW.K2.	Potrafi przyjąć odpowiedzialność za przygotowane i prowadzone zajęcia dzieckiem z niepełnosprawnością wzrokową.
Treści programowe		
<ul style="list-style-type: none"> - Anatomia układu wzrokowego i fizjologia widzenia. - Elementy optometrii: oko jako układ optyczny; refrakcja i wady refrakcji (wady wzroku). - Charakterystyka schorzeń układu wzrokowego występujących u dzieci (m.in. retinopatia wcześniaków, zaćma wrodzona, niedorozwój nerwu wzrokowego, zanik nerwu wzrokowego i inne). - Wybrane metody diagnozy i leczenia chorób układu wzrokowego u małych dzieci. - Warunki, specyfika, etapy rozwoju widzenia. - Zaburzenia w rozwoju widzenia i ich wpływ na rozwój poznawczy, społeczny i motoryczny dzieci z niepełnosprawnością wzrokową. - Cele, warunki i zasady przeprowadzania funkcjonalnej oceny widzenia u dzieci w wieku niemowlęcym, poniemowlęcym i przedszkolnym. - Wybrane narzędzia do funkcjonalnej oceny widzenia u małych dzieci. - Metodyka i procedura postępowania podczas przeprowadzania funkcjonalnej oceny widzenia u małych dzieci. - Zasady, warunki i etapy stymulacji wzroku i usprawniania widzenia dzieci słabowidzących. - Wybrane zagadnienia dotyczące rozwijania orientacji przestrzennej dzieci z niepełnosprawnością wzrokową. 		

5.12. Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z zaburzeniami neuro-rozwojowymi i wspieranie jego rodziny

Liczba godzin: 50

Moduł: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z zaburzeniami neurorozwojowymi i wspieranie jego rodziny		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.1WW.W2.	Zna i rozumie uwarunkowania zaburzeń neurorozwojowych, w tym zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaburzeń komunikacji, zaburzeń emocji i zachowania.
2	E.1WW.W2.	Zna mechanizmy zaburzeń przetwarzania sensorycznego oraz integracji percepcyjno-motorycznej u dziecka.
3	E2.WWW.W1.	Zna i rozumie założenia wieloprofilowego wspomaganie rozwoju dzieci z zaburzeniami neurorozwojowymi w okresie niemowlęcym i poniemowlęcym, wczesnodziecięcym, w tym koncepcje strategii terapeutycznych stosowane w pracy z małym dzieckiem i jego rodziną.
4	E.1WW.W2.	Zna i rozumie podstawy wczesnej interwencji logopedycznej dziecka z zaburzeniami karmienia, więzi i rozwoju komunikacji funkcjonalnej, w tym komunikacji językowej, zna rolę komunikacji prewerbalnej i niewerbalnej we wczesnym wspomaganie rozwoju, zna mechanizm powstawania zaburzeń mowy i komunikacji z uwzględnieniem podstawowych czynności fizjologicznych w zakresie jedzenia.
5	E.1WW.W2.	Zna główne założenia komunikacji alternatywnej i wspomagającej w procesie rozwoju komunikacji małego dziecka oraz w procesie włączenia społecznego dziecka.
6	E.1WW.W2.	Zna prawidłowy przebiegu oceny funkcjonalnej rozwoju dziecka oraz zasobów rodziny i środowiska pozarodzinnego, ukierunkowanego na dobór strategii komunikacyjnych
7	E.1WW.W2.	Zna metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC), podstawy języka migowego, narzędzia i strategie komunikacyjne wspierające rozwój mowy i zachowania komunikacyjne.
8	E.1WW.W2.	Zna rolę środowiska społecznego we włączeniu dziecka do aktywności uczestnictwa i współdziałania.
9	E.1WW.W2.	Zna rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzeń neurorozwojowych.
Umiejętności		
1	E.1.WW.U2.	Potrafi określać i analizować zaburzenia neurorozwojowe, w tym zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenia komunikacji, zaburzenia emocji i zachowania, zaburzenia rozwoju intelektualnego, potrafi dokonać charakterystyki obszarów kluczowych oraz analizy zachowań dziecka z uwzględnieniem podejścia behawioralno-poznawczo-rozwojowego.
2	E.2.WW.U1.	Potrafi dokonać oceny umiejętności komunikacyjnych dziecka w

		aspekcie zachowań niewerbalnych - opracować profil umiejętności komunikacyjnych małego dziecka oraz ocenę zasobów w tym potencjału i barier środowiska, w którym dziecko i rodzina funkcjonuje.
3	E.1.WW.U2.	Potrafi omówić założenia komunikacji wspomagającej i alternatywnej z rodzicami.
4	E.1.WW.U2.	Potrafi właściwie dobierać strategie komunikacyjne, zmodyfikować oraz opracować i wykonać pomoce do zajęć stymulujących rozwój komunikacji z dzieckiem z w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym, uwzględniając poziom funkcjonowania dziecka do realizacji w domu oraz środowisku pozarodzinnym, w tym przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego.
5	E.1.WW.U2.	Potrafi stosować strategie komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC), z zastosowaniem metod i technik AAC.
6	E.1.WW.U2.	Potrafi analizować przebieg rehabilitacji dziecka z zaburzeniami neurorozwojowymi.
7	E.1.WW.U2.	Potrafi realizować programy terapeutyczne stosowane we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka i wczesnej interwencji.
8	E.1.WW.U3.	Potrafi planować i realizować zajęcia z zastosowaniem metod oddziaływania psychopedagogicznego we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka z zaburzeniami neurorozwojowymi.
9	E.1.WW.U3.	Potrafi stosować ćwiczenia i zabawy stosownie do przyjętej strategii postępowania w edukacji i terapii dzieci z zaburzeniami neurorozwojowymi.
10		Potrafi określić cele i zadania wczesnej interwencji logopedycznej
11	E.1.WW.U3.	Potrafi zastosować prawidłowe pozycjonowanie dziecka, wykonać masaż logopedyczny oraz dobrać i przeprowadzić trening karmienia, udzielić wsparcia informacyjnego i terapeutycznego w zakresie czynności fizjologicznych (ssanie, połykanie, gryzienie, oddech) dziecka w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym oraz jego rodzinie.
		Kompetencje społeczne
1	E.1WW.K1.	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę dokształcania się i rozwoju osobistego.
2	E.1WW.K2.	Jest gotów do wykorzystania wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych sytuacji dziecka i rodziny oraz podejmowania skutecznych działań wspomagających rozwój dziecka i podnoszących jakość życia rodziny.
Treści programowe		
<ul style="list-style-type: none"> - Dziecko z zaburzeniami neurorozwojowymi, zaburzeniami emocji i zachowania – profil funkcjonalny dziecka, z uwzględnieniem diagnozy kryterialnej według Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-11), klasyfikacji diagnostycznej zaburzeń psychicznych i rozwojowych w okresie niemowlęctwa i wczesnego dzieciństwa DC:0-3, w kontekście ICF. - Uwarunkowania zaburzeń neurorozwojowych a udokumentowane naukowo strategie postępowania terapeutycznego. - Wielospecjalistyczna ocena funkcjonalna dzieci z zaburzeniami neurorozwojowymi, w tym z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, zaburzeniami komunikacji, zaburzeniami emocji i zachowania, zaburzeniami rozwoju intelektualnego. - Wczesna interwencja logopedyczna - cele i zadania w czynnościach codziennych rodziny, czynniki wspierające, opóźniające i zaburzające możliwości oraz umiejętności prelingwalne noworodka, niemowlęcia i małego dziecka, opieka i pielęgnacja noworodka i niemowlęcia ja- 		

ko czynności wspierające rozwój mowy, wpływ zaburzeń karmienia i dysfagii na rozwój dziecka, opieka i pielęgnacja noworodka i niemowlęcia jako czynności wspierające możliwości rozwoju mowy oraz zabezpieczające przed rozwijaniem zaburzeń karmienia, dobór metod i akcesoriów wspierających rozwój strefy orofacialnej podczas karmienia, współpraca z innymi specjalistami w ramach prowadzonej terapii i postępowania profilaktycznego, współpraca z rodzicami w zakresie wspierania rozwoju intencji komunikacji u dziecka, treningi pozycjonowania dziecka oraz treningi pielęgnacji i karmienia, poradnictwo laktacyjne.

- Komunikacja alternatywna i wspomagająca (AAC), poziomy komunikacji AAC, profil funkcjonalny umiejętności komunikacyjnych, zastosowanie wspomagających i alternatywnych metod komunikacji, strategie pracy nad kluczowymi umiejętnościami w komunikacji (intencja, personalizacja, naprzemiennosc, proszenie, dokonywanie wyboru, współdziałanie), planowanie pracy z dzieckiem AAC, rodzaje, dobór oraz wykorzystanie środków technicznych do komunikacji dwustronnej dziecka z otoczeniem i otoczenia z dzieckiem.

Przygotowanie dydaktyczno-metodyczne (E.2.WW.)

5.13. Moduł: Ocena możliwości i potrzeb dziecka

Liczba godzin: 80

Moduł: Ocena możliwości i potrzeb dziecka		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.2WW.W1.	Zna założenia i strukturę Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia ICF oraz aktualnej Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych.
2	E.2WW.W1.	Zna i rozumie założenia i znaczenie oceny funkcjonalnej we wczesnym wspomaganie rozwoju , zna koncepcje i standardy dotyczące wczesnej wielospecjalistycznej oceny rozwoju dziecka w wieku 0-7 lat, w zakresie jego potencjału rozwojowego.
3	E.2WW.W1.	Zna prawidłowy przebiegu procesu diagnostycznego ze szczególnym uwzględnieniem roli wieloprofilowej, kompleksowej oceny funkcjonalnej.
4	E.2WW.W1.	Zna narzędzia diagnostyczne do oceny rozwoju dziecka w celu określenia profilu funkcjonalnego dziecka.
5	E.2WW.W1.	Zna zasady konstruowania narzędzi do oceny funkcjonalnej (arkusze obserwacji, zadania diagnostyczne).
6	E.2WW.W1.	Posiada wiedzę z zakresu wybranych metod i technik oceny małego dziecka.
7	E.2WW.W1.	Zna poziomy wsparcia WWR i zasady kwalifikacji dziecka na poziomy wsparcia.
Umiejętności		
1	E.2WW.U1.	Potrafi planować, realizować i interpretować wielospecjalistyczną ocenę rozwoju dziecka i sfery jego najbliższego rozwoju.
2	E.2WW.U1.	Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zachowań małego dziecka w domu i środowisku pozarodzinnym, potrafi określić fazy rozwoju dziecka.
3	E.2WW.U1.	Potrafi scharakteryzować wybrane narzędzia diagnostyczne uwzględniając wiek rozwojowy, zespół zaburzeń klinicznych, zakres i stopień niepełnosprawności.
4	E.2WW.U1.	Potrafi planować, przeprowadzać i analizować ocenę funkcjonalną według podejścia ICF; potrafi planować, realizować i interpretować wielospecjalistyczną ocenę rozwoju dziecka w obszarach uszkodzenia struktur ciała, zaburzenia funkcji i aktywności oraz czynników osobowościowych i społecznych, z uwzględnieniem potrzeb dziecka i zasobów jego środowiska.
5	E.2WW.U1.	Umie zinterpretować dane z orzeczeń i opinii i na ich podstawie dobrać odpowiednie techniki, narzędzia, próby badawcze w celu

		opracowania kompleksowej oceny funkcjonowania dziecka wraz z wytycznymi do indywidualnego planu wczesnego wspomagania rozwoju i wsparcia rodziny.
6	E.2WW.U1.	Potrafi opracować arkusz danych diagnostycznych do obserwacji i badania małego dziecka i zasobów rodziny.
7	E.2WW.U1.	Potrafi samodzielnie dokonać obserwacji rozwoju dziecka oraz dokonać oceny funkcjonalnej oraz zinterpretować i wspólnie z zespołem WWR opracować profil funkcjonalny dziecka.
8	E.2WW.U1.	Potrafi dokonać w zespole kwalifikacji dziecka na podstawie określonego profilu funkcjonalnego do poziomu wsparcia WWR.
9	E.2WW.U1.	Potrafi komunikować się ze specjalistami i osobami spoza środowiska pedagogicznego z uwzględnieniem obowiązujących norm językowych, przy pomocy różnych technik i kanałów komunikacyjnych; czynnie uczestniczyć w debatach dotyczących złożonych zagadnień związanych z pedagogiką specjalną, precyzyjnie prezentować własne opinie i stanowiska, wątpliwości i sugestie, dokonywać oceny innych stanowisk.
		Kompetencje społeczne
1	E.2WW.K3.	Jest gotów do samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę dokończenia się i rozwoju osobistego.
2	E.2WW.K3.	Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka i wspierania potencjału rodziny.
3	E.2WW.K4.	Jest gotów do współpracy z nauczycielami oraz rodzicami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy. Potrafi współpracować ze specjalistami z zespołu diagnostyczno-rehabilitacyjnego w zakresie konstruowania programu diagnozy i terapii dziecka.
4	E.2WW.K1.	Jest gotów do okazywania empatii dzieciom i rodzicom potrzebującym wsparcia i pomocy. Jest wrażliwy na problemy wynikające z niepełnosprawności wzroku, prezentuje właściwą postawę wobec dziecka i jego rodziny.
5	E.2WW.K1.	Jest gotów do odpowiedzialnego i refleksyjnego przeprowadzania czynności składających się na ocenę funkcjonalną małego dziecka i jest świadomy jej znaczenia dla rozwijania potencjału rozwojowego dziecka, realizacji wspólnie w zespole wsparcia terapeutycznego i środowiskowego, którego celem jest integracja i włączenie społeczne.
Treści programowe		
<ul style="list-style-type: none"> - Miejsce ICD i ICF w procesie wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny. - Praktyczne zastosowanie ICF i ICD w ocenie funkcjonalnej dziecka i planowaniu wsparcia terapeutycznego i środowiskowego. - Teoretyczne podstawy oceny funkcjonalnej, pojęcie, cele i cechy oceny funkcjonalnej, zasady konstruowania narzędzi diagnostycznych do oceny funkcjonalnej - arkusze obserwacji, zadania diagnostyczne. - Wybrane metody oceny małego dziecka. - Profil funkcjonalny małego dziecka - skrining rozwojowy małego dziecka, zasady konstruowania arkusza do wieloprofilowej oceny. - Opracowanie serii zadań diagnostycznych w zakresie oceny funkcji percepcyjno-motoryczno-poznawczych i komunikacji oraz przystosowania społecznego. - Charakterystyka standaryzowanych narzędzi badawczych oraz procedura badań. 		

5.14. Moduł: Wsparcie środowiskowe w WWR

Liczba godzin: 45

Moduł: Wsparcie środowiskowe w WWR		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.2.WW.W1.	Zna założenia społecznego modelu wsparcia rodziny i pracy środowiskowej.
2	E.2.WW.W1.	Zna regulacje prawne dotyczące możliwości wsparcia oraz ochrony dziecka i rodziny w polskim systemie prawnym.
3	E.2.WW.W1.	Zna podstawowe elementy systemu wsparcia dziecka i rodziny.
4	E.2.WW.W1.	Zna metody, techniki i narzędzia służące określeniu potrzeb i zasobów rodziny i środowiska pozarodzinnego w zakresie rodzaju wsparcia jakiego potrzebuje dziecko i rodzina.
5	E.2.WW.W1.	Wie w jaki sposób wspierać rodzinę, by zachować jej intymność i zdolność do samoregulacji.
6	E.2.WW.W1.	Zna możliwości wsparcia dziecka i rodziny uwzględniając założenia biopsychospołecznego modelu niepełnosprawności, modelu skoncentrowanego na rodzinie i modelu pracy środowiskowej.
7	E.2.WW.W1.	Zna zakres zadań i kompetencji osób współdziałających z dzieckiem i rodziną w sektorach: zdrowia, edukacji, pomocy społecznej, w tym asystenta rodziny, asystenta osoby z niepełnosprawnością, opiekuna osoby z niepełnosprawnością i innych jednostek zaangażowanych w proces wsparcia dziecka i rodziny.
8	E.2.WW.W1.	Zna prawa i obowiązki rodziców, w tym aspekty prawne związane z opieką kuratorską, ograniczeniem lub pozbawieniem praw rodzicielskich.
9	E.2.WW.W1.	Zna zakres obowiązków w przypadku podejrzenia przestępstwa lub łamania prawa przeciwko dzieciom i młodzieży, np. w sytuacji zaniedbywania, wykorzystania seksualnego, przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej.
10	E.2.WW.W1.	Zna zakres obowiązków w ramach współpracy z koordynatorem WWR oraz specjalistą wiodącym WWR na rzecz dziecka i rodziny.
11	E.2.WW.W1.	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę dotyczącą podstawowych mechanizmów zarządzania i organizacji sieci wsparcia WWR w nawiązaniu do społeczno-środowiskowego modelu wsparcia dziecka i rodziny.
12	E.2.WW.W1.	Zna rolę środowiska społecznego w włączeniu dziecka rodziny do aktywności uczestnictwa i współdziałania społeczności lokalnej.
13	E.2.WW.W1.	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat procedury postępowania badawczego w zakresie analizy indywidualnych przypadków funkcjonowania dziecka i rodziny.

14	E.2.WW.W1.	Zna podstawowe metody opracowywania i prezentacji wyników badań (obserwacji bezpośredniej, skal badawczych i szacunkowych, wywiadu).
		Umiejętności
1	E.2WW.U1.	Potrafi nawiązać i utrzymać kontakt z rodziną i środowiskiem.
2	E.2WW.U1.	Potrafi wykorzystywać założenia społecznego modelu wsparcia rodziny, modelu skoncentrowanego na rodzinie w pracy środowiskowej.
3	E.2WW.U1.	Potrafi w jak najszerszym ujęciu wykorzystać regulacje prawne dotyczące wsparcia oraz ochrony dziecka.
4	E.2WW.U1.	Potrafi współpracować ze specjalistami z zespołu WWR, rodziną dziecka oraz środowiskiem opiekuńczo-wychowawczym w zakresie realizacji WWR, w tym z koordynatorem WWR oraz specjalistą wiodącym WWR.
5	E.2WW.U1.	Potrafi przyjąć odpowiedzialność za przygotowane i prowadzone działania z dzieckiem i rodziną.
6	E.2WW.U1.	Potrafi wykorzystać w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny wiedzę z zakresu organizacji pomocy środowiskowej w środowisku społecznym dziecka i rodziny.
7	E.2WW.U1.	Potrafi w postaci jasnych i klarownych wniosków przedstawić sytuację dziecka i jego rodziny, ekomapę.
8	E.2WW.U1.	Potrafi dokonać opis przypadku dziecka i rodziny (w postaci zanonimizowanej), który zawiera istotne informacje dotyczące dziecka, opis głównego problemu rodziny i dziecka dotyczącego funkcjonowania w obszarach jakości życia rodziny.
9	E.2WW.U1.	Potrafi omówić i przekazać zebrane informacje na temat zrealizowanego studium przypadku.
10	E.2WW.U1.	Potrafi dokonać interpretacji rozpoznania klinicznego, profilu funkcjonalnego dziecka, oceny funkcjonalnej dziecka (przygotowanej przez siebie i we współpracy z innymi specjalistami zespołu WWR oraz rodziną) oraz ekomapy, która pozwala ustalić instrumenty wsparcia rodziny i środowiska pozarodzinnego dziecka.
11	E.2WW.U1.	Potrafi wskazać propozycje wsparcia dla dziecka i rodziny wraz ze wskazaniem możliwych działań innych specjalistów i podmiotów.
12	E.2WW.U1.	Potrafi opracować w zespole plan i opis udzielanej przez siebie pomocy lub możliwej do otrzymania w danym systemie/środowisku.
13	E.2WW.U1.	Potrafi dokonać ewaluacji podjętych działań wykonywanych osobiście oraz przez innych specjalistów, którzy byli zaangażowani w WWR.
14	E.2WW.U1.	Potrafi pracować w zespole WWR: obserwuje, rozumie i interpretuje zachowania i postawy członków zespołu, rodziny wobec siebie oraz dziecka z niepełnosprawnością, lepiej rozumie samego siebie oraz rozmówców przez poszerzenie wiedzy i świadomości na temat umiejętności miękkich niezbędnych w komunikacji, wyjaśnia i przekazuje w sposób zrozumiały informacje dotyczące oceny funkcjonalnej, założeń indywidualnego planu wczesnego wspomaganie rozwoju i wsparcia rodziny (IPWWR), potrafi świadomie wykorzystać wiedzę w zakresie negocjacji, rozwiązywania problemów, zachowania w sytuacji kryzysowej.

15	E.2.WW.U1.	Potrafi czynnie uczestniczyć w badaniach zespołowych w charakterze współtwórcy postępowania badawczego i realizatora powierzonych mu zadań szczegółowych.
		Kompetencje społeczne
1	E.2.WW.K1.	Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy sytuacji wewnątrz rodziny oraz jej miejsca w środowisku, okazywania empatii dziecku potrzebującemu wsparcia oraz jego rodzinie.
2	E.2.WW.K2.	Ma świadomość o wartości podejmowania działań na rzecz zadań rodziny w zakresie kształtowania jej profilaktycznej i ochronnej funkcji wobec dziecka, umiejętności rozwiązywania problemów we współpracy z członkami zespołu WWR.
3	E.2.WW.K3.	Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka i rodziny.
4	E.2.WW.K4.	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej specjalisty WWR, wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej, współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.
Treści programowe		
<ul style="list-style-type: none"> - Prawne aspekty organizowania wsparcia środowiskowego w ramach społeczności lokalnej. - Zasady organizacji wsparcia środowiskowego (rola samorządu terytorialnego, ośrodków pomocy społecznej, placówek zdrowia i edukacji, organizacji pozarządowych) oraz możliwości ich wykorzystania w procesie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny. - Regulacje prawne dotyczące dziecka, rodziny, pieczy zastępczej. - Modele pracy środowiskowej i ich wykorzystanie w procesie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wsparcia rodziny. - Metody, techniki oraz narzędzia służące do diagnozowania zasobów społeczności lokalnej oraz gwarantowania dostępności dla dziecka i rodziny. - Praktyka i strategia działań środowiskowych. - Etapy pracy metodą środowiskową. - Aranżacja przestrzeni dziecka i rodziców. - Rola i zadania Instytucji koordynacyjnej Centrum Dziecka i Rodziny w organizacji i moderowaniu sieci wsparcia WWR. - Ewaluacja, superwizja i interwizja w pracy zespołowej i środowiskowej. - Procedury postępowania badawczego dotyczące analizy sytuacji dziecka i rodziny w środowisku rodzinnym i pozarodzinnym. - Metodyka opracowywania i prezentacji wyników badań dotyczących sytuacji dziecka oraz rodziny w nawiązaniu do zasobów środowiskowych. - Studium przypadku – wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny oraz wsparcie środowiska, w którym funkcjonuje, planowanie pracy terapeutycznej w domu i placówce opiekuńczo-wychowawczej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego, aranżacji przestrzeni, kształtowania postaw społecznych umożliwiających inkluzję społeczną, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, ewaluacja. 		

5.15. Moduł: Planowanie procesu WWR

Liczba godzin: 80

Moduł: Planowanie procesu WWR		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.2WW.W1.	Zna i rozumie ideę projektowania kompleksowego wsparcia terapeutycznego dziecka, jego rodziny i środowiska: planów wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny (IPWWR), oddziaływań wspomagających i ich ewaluacji.
2	E.2WW.W1.	Zna zasady konstruowania IPWWR.
3	E.2WW.W1.	Zna etapy konstruowania indywidualnych planów wspomagania rozwoju.
4	E.2WW.W1.	Zna zasady opracowania studium przypadku.
5	E.2WW.W1.	Zna zasady i sposoby operacjonalizacji zadań i dostosowywania ich do realizacji w warunkach domowych w ramach czynności rutynowych.
Umiejętności		
1	E.2WW.U1.	Umie opracować wieloaspektowy profil funkcjonalny dziecka i ekomapę rodziny i środowiska.
2	E.2WW.U1.	Umie określić trudności i mocne strony funkcjonowania dziecka i jego środowiska.
3	E.2WW.U1.	Potrafi projektować kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i jego rodziny, zastosowaniem zasad projektowania uniwersalnego oraz racjonalnego usprawniania.
4	E.2WW.U1.	Umie sformułować cele WWR (dziecko, rodzina) zgodnie z założeniami nowego modelu WWR.
5	E.2WW.U1.	Umie określić warunki realizacji planu WWR zgodnie z założeniami nowego modelu WWR.
6	E.2WW.U1.	Potrafi projektować kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i jego rodziny; planować, realizować i ewaluować IPWWR, omawia i uzasadnia decyzje co do dalszych form wsparcia wskazując na możliwe rozwiązania alternatywne i potencjalne zagrożenia na dalszych etapach pracy.
12	E2.WW.U1.	Potrafi opracować i przeprowadzić zadania terapeutyczne wynikające z oceny funkcjonalnej w warunkach domowych dziecka, uwzględniając codzienne czynności rutynowe.
13	E2.WW.U1.	Potrafi organizować sytuacje dydaktyczne prowokujące do samodzielnej aktywności i twórczego poszukiwania rozwiązań edukacyjnych oraz wspierające rodziców i dzieci w samodzielności w zdobywaniu wiedzy.
Kompetencje społeczne		
	E.2.WW.K1.	Jest gotów do okazywania empatii dzieciom i rodzicom potrzebującym wsparcia i pomocy.

	E.2WW.K3.	Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy sytuacji wewnątrz rodziny oraz jej miejsca w środowisku.
	E.2.WW.K2.	Ma świadomość o wartości podejmowania działań na rzecz zadań rodziny w zakresie kształtowania jej profilaktycznej i ochronnej funkcji wobec dziecka.
	E.1WW.K4	Odpowiedzialnie przygotowuje się do realizacji zadań oraz podejmowania odpowiedzialności i wypełniania zobowiązań społecznych, w tym komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne i terapeutyczne.
	E.2WW.K2	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę dokończania się i rozwoju osobistego.
	E.2WW.K3	Potrafi przyjąć odpowiedzialność za przygotowane i prowadzone zajęcia z dzieckiem i rodziną.
	E2WW.K3	Potrafi współpracować w grupie.
	E2WW.K4	Potrafi omówić z rodzicami, opiekunami dziecka profil funkcjonalny dziecka, ekomapę i indywidualny plan wczesnego wspomaganie jego rozwoju i wsparcia rodziny.
3	E.2WW.K4	Potrafi współpracować z rodzicami dziecka i ze specjalistami z zespołu diagnostyczno-rehabilitacyjnego w zakresie konstruowania IPWWR dziecka.
4	E.2WW.K4.	Jest gotów do współpracy z nauczycielami i specjalistami WWR oraz rodziną dziecka i jego środowiskiem w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

Treści programowe

- Etapy konstruowania indywidualnych planów wczesnego wspomaganie rozwoju i wsparcia rodziny (IPWWR).
- Etap identyfikacji potrzeb i możliwości rozwojowych dziecka.
- Etap oceny potrzeb i możliwości dziecka.
- Etap konceptualizacji IPWWR.
- Etap ewaluacji.
- Regulacje prawne dotyczące konstruowania programów.
- Studia przypadków - analiza oceny potrzeb i możliwości dziecka oraz opracowanie na ich podstawie IPWWR.
- Ocena efektywności podjętych działań w kontekście konceptualizacji problemu i założeń przyjętych w kontekście skoordynowanego planu wsparcia i rodziny.
- Przegląd wybranych niedyrektywnych i dyrektywnych strategii i metod terapii w pracy z małym dzieckiem i jego rodziną.
- Praca terapeutyczna nad umiejętnościami kluczowymi dziecka w domu i placówce.
- Integracja percepcyjno-motoryczna - poziomy i etapy w procesie uczenia, metody wspomaganie rozwoju percepcyjno-motorycznego dziecka.
- Psychopedagogiczne metody wspomaganie rozwoju dziecka i wczesnej edukacji
- Praca w ze środowiskiem we wdrażaniu strategii terapeutycznych i komunikacyjnych

Praktyki zawodowe (E.3.WW)

5.16. Moduł: Praktyki zawodowe

Liczba godzin: 180

Moduł: Praktyka w podmiotach realizujących wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny		
Efekty uczenia się		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.3WW.W1.	Zna zadania instytucji i podmiotów realizujących wczesne wspomaganie rozwoju dziecka oraz wsparcie rodziny w systemie oświaty i poza nim, będących w sieci WWR.
2	E.3WW.W2.	Zna organizację, statut i plan pracy instytucji i podmiotów stanowiących sieć wsparcia WWR.
3	E.3WW.W3.	Zna zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w instytucjach i podmiotach realizujących działania w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wsparcie rodziny w systemie oświaty i poza nim, będących w sieci WWR.
4	E.3WW.W3.	Posiada wiedzę w zakresie teoretycznych podstaw wczesnej interwencji i wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny.
5	E.3WW.W3.	Zna zadania poszczególnych członków transdyscyplinarnego zespołu specjalistów. Zna podstawowe zasady dotyczące kontaktu pomiędzy rodzicami a dziećmi – prawidłowości i zakłócenia.
Umiejętności		
1		Obserwuje, rozumie i interpretuje zachowania zespołu WWR.
2	E.3WW.U1.	Potrafi wyciągać wnioski z obserwacji pracy nauczycieli i specjalistów ich interakcji z dziećmi oraz sposobu, w jaki planują i przeprowadzają zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze.
3	E.3WW.U2.	Potrafi wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych, przez nauczycieli, terapeutów i innych specjalistów zaangażowanych w WWR.
4	E.3WW.U2.	Potrafi przeprowadzić rozmowę z zespołem wspierającym rozwój dziecka na temat procesu wspomagania rozwoju.
5	E.3WW.U2.	Poprawnie określa cele zajęć terapeutycznych, opiekuńczych, środków dydaktycznych, itd; prawidłowo dokonuje zapisu obserwacji zajęć dydaktyczno-terapeutycznych.
6	E.3WW.U2.	Komunikuje się ze specjalistami i osobami spoza środowiska pedagogicznego z uwzględnieniem obowiązujących norm językowych, przy pomocy różnych technik i kanałów komunikacyjnych; czynnie uczestniczy w debatach dotyczących złożonych zagadnień związanych z pedagogiką specjalną, precyzyjnie prezentować własne opinie i stanowi-

		ska, wątpliwości i sugestie, dokonywać oceny innych stanowisk.
7	E.3WW.U2.	Potrafi współpracować z zespołem WWR, analizować, przy wsparciu opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania merytorycznego i metodyczno-dydaktycznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie tych praktyk.
8	E.3WW.U9.	Potrafi połączyć określone treści własnej specjalizacji z wiedzą z innych obszarów, realizacją wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny w sposób odpowiedni i znaczący dla każdego dziecka i rodziny.
		Kompetencje społeczne
1	E.3WW.K1.	Podmiotowo traktuje osoby doświadczające problemów w środowisku rodzinnym.
2	E.3WW.K1.	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę dokończenia się i rozwoju osobistego.
3	E.3WW.K1.	Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka.
4	E.3WW.K1.	Jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z specjalistami, w celu poszerzenia swojej wiedzy.
5	E.3WW.K1.	Potrafi przyjąć odpowiedzialność za przygotowane i prowadzone zajęcia z dzieckiem i rodziną.
6	E.3WW.K1.	Ma świadomość wartości podejmowania działań na rzecz zadań rodziny w zakresie kształtowania jej profilaktycznej i ochronnej funkcji wobec dziecka.
7	E.3WW.K2.	Podejmuje działania promowania i optymalizowania włączenia w życie społeczne dziecka i rodziny.
8	E.3WW.K3.	Jest gotów do wzmacniania udziału rodziny w procesie WWR oraz zwiększania jej potencjału na wszystkich etapach rozwoju dziecka.
9	E.3WW.K4.	Jest gotów do okazywania szacunku i wzajemności w relacjach z rodzinami oraz w zespole transdyscyplinarnym.

Praktyka zawodowa: indywidualna praca środowiskowa z dzieckiem i rodziną (studium dziecka i rodziny)

Efekty uczenia się

Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1	E.3WW.W1.	Zna i rozumie wpływ cech rozwoju dziecka, zasobów rodziny oraz warunków środowiska społecznego na podejmowane działania w ramach WWR.
2	E.3WW.W5.	Zna i rozumie kluczową rolę rodziny dziecka i społeczności lokalnej w procesie uczenia się i rozwoju małych dzieci.
	E.3WW.W3.	Zna i przestrzega zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom w podmiotach realizujących wczesne wspomaganie rozwoju oraz w pracy środowiskowej; będących w systemie systemu oświaty i poza nim.
3	E.3WW.W2.	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat procedury postępowania badawczego w zakresie monografii przypadku.
4	E.3WW.W3.	Zna podstawowe metody opracowywania i prezentacji wyników badań (obserwacji bezpośredniej, skal szacunkowych, wywiadu, skal badawczych zgodnych z kryteriami diagnostycznymi).
		Umiejętności
1	E.3WW.U4.	Potrafi powiązać opanowane treści teoretyczne i praktyczne z rutynowymi czynnościami życia codziennego w środowisku dziecka i rodziny na podstawie zdobytej wiedzy podczas hospitalizacji, praktyki, seminariów, interwizji i superwizji, z udziałem rodzin objętych WWR oraz specjalistów.
2	E.3WW.U4.	Potrafi stosować odpowiednie sposoby kontaktu z dzieckiem, rodziną i jego środowiskiem.
3	E.3WW.U8.	Potrafi docenić rolę pozytywnych relacji i interakcji oraz wsparcia jako podstawy działania.
4	E.3WW.U4.	Potrafi zintegrować treści własnej specjalizacji z wiedzą w innych obszarach, realizacją wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny.
5	E.3WW.U3.	Potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych z wykorzystaniem interwizji i superwizji.
6	E.3WW.U2.	Potrafi dokonać opisu przypadku (w postaci zanonimizowanej), który zawiera istotne informacje dotyczące niepełnoletniego dziecka, opis głównego problemu rodziny i pacjenta dot. funkcjonowania w różnych obszarach jego życia; omówienie przeprowadzonego przez siebie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodziną/nauczycielami; rozpoznanie kliniczne, ocenę funkcjonalną (przygotowane przez siebie lub otrzymaną od innych specjalistów); wnioski z zebranych informacji uwzględniające zasoby dziecka, jego rodziny i otoczenia; propozycje pomocy wraz ze wskazaniem możliwych działań innych specjalistów; plan i opis udzielanego przez siebie wsparcia lub możliwych form wsparcia

		do otrzymania w danym systemie/środowisku; wnioski i ewaluacja/omówienie/ocena podjętych działań wykonywanych osobiście oraz przez rodziców i innych specjalistów, którzy byli zaangażowani we wsparcie dziecka i rodziny.
7	E.3WW.U3.	Potrafi wydobywać i precyzować obszary kluczowe w rozwoju dziecka oraz projektować ich eksplorację poznawczą w trakcie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego.
8	E.3WW.U1.	Potrafi czynnie uczestniczyć w badaniach zespołowych w charakterze współtwórcy postępowania badawczego i realizatora powierzonych mu zadań szczegółowych.
		Kompetencje społeczne
1	E.3WW.K1.	Ma przekonanie o sensie zdobywania wiedzy, wartości i potrzebie podejmowania działań wspomagających rozwój małego dziecka.
2	E.3WW.K2.	Skutecznie współdziała w zespole WWR, z rodziną i środowiskiem dziecka w realizacji wsparcia terapeutycznego i środowiskowego w celu poszerzania swojej wiedzy.
3	E.3WW.K2.	Promuje i optymalizuje włączenie w życie społeczne dziecka i rodziny.
4	E.3WW.K2.	Wzmacnia udział rodziny w procesie WWR oraz zwiększa jej potencjał na wszystkich etapach rozwoju.
5	E.3WW.K4.	Okazuje szacunek i wzajemność w relacjach z rodzicami oraz w zespole transdyscyplinarnym.
Treści programowe		
<ul style="list-style-type: none"> – Empatia i zrozumienie dziecka, włączenie w życie społeczne dziecka i rodziny, wzmacnianie udziału rodziny w procesie WWR oraz zwiększania jej potencjału na wszystkich etapach rozwoju, zasady pracy z rodziną w środowisku. – Nabywanie wiedzy i umiejętności związanych z prowadzeniem procedury postępowania badawczego. – Poznanie metod opracowywania i prezentacji wyników badań. – Jakościowa i ilościowa perspektywa badawcza - możliwości zastosowania. – Opracowanie studium przypadku: postępowanie diagnostyczne względem dziecka z zaburzeniami rozwojowymi oraz jego rodziny, planowanie pracy terapeutycznej, ewaluacja. – Weryfikacja nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w praktycznym działaniu na rzecz dziecka i rodziny w procesie WWR. 		

